

ÅRSRAPPORT

SE-KONCERNEN 2016

Edison Park 1, Esbjerg N, CVR nr. 38476114

OM ÅRSRAPPORTEN

Denne årsrapport omfatter SE a.m.b.a. og dets datterselskaber samt vores joint venture med PFA Pension, SE Blue Renewables. I rapporten omtales de samlet som "SE". Associerede og selvstændige selskaber som for eksempel CLEVER, Limón og Blue Equity er ikke omfattet. Denne årsrapport offentliggøres også på www.se.dk/aarsrapport2016.

INDHOLD

06	Ledelsesberetning
11	Koncernens hoved- og nøgletal
14	Ny digital kurs frem mod 2025
17	Finansielle mål
18	Corporate Social Responsibility
19	Farvel til Jens Bahne Jørgensen
20	Koncernoversigt pr. 31/12 2016
22	Årsregnskabet
36	Noter

SE-KONCERNEN 2016

NØGLETAL

Omsætningsvækst:

-9,5 %

Faldet i omsætning for 2016 skyldes primært, at PSO-afgiften (grundet Engrosmodellen) pr. 1/4 2016 ikke længere indregnes i omsætningen. Dertil kommer en mindre systemtarif.

ET EKSTRAORDINÆRT ÅR

I 2016 realiserede SE-koncernen et tilfredsstillende driftsresultat før afskrivninger (EBITDA) på 906 mio. kr. samt et tilfredsstillende resultat før skat på 965 mio. kr. Renses resultat før skat for engangsposter, realiserer vi et resultat på 86 mio. kr. i 2016, mod et normaliseret resultat på 73 mio. kr. i 2015.

Årets resultat er præget af store engangsposter, og på plussiden tæller særligt avance ved salget af Dong-aktier på 2,2 mia. kr. På minussiden tæller en række faktorer, der samlet løber op i 1,3 mia. kr., herunder nedskrivning af goodwill samt engangsomkostninger grundet integration med Nyfors, frasalg, reorganisering mm.

De store engangsindtægter i 2016 var med til at underbygge koncernens solide økonomiske fundament. I forhold til de finansielle succeskriterier, vi har sat os frem mod 2025, leverer vi således stærkt i regnskabsåret 2016. Det kommer blandt andet til udtryk ved en positiv nettorentebærende gæld, en stærk soliditet og stærke pengestrømme.

**Resultat før skat i
% af omsætningen:**

25,5 %

I 2016 realiserede SE et resultat før skat som andel af omsætningen, der ligger markant over vores finansielle målsætninger. Det markante niveau for nøgletallet i 2016 skyldes primært salg af DONG-aktier.

Cash conversion:

4,3

Den finansielle målsætning tilstræber positiv cash conversion i 2020 og 2025. Det høje niveau i 2016 er primært drevet af salg af DONG-aktier. Den normaliserede forretning leverede også positiv cash conversion i 2016.

ROIC1:

-13,3 %

Afkastet af den investerede kapital (ROIC) udgør -13,3 % i 2016. Dette markante negative niveau er et resultat af negativ EBIT som følge af nedskrivning af goodwill i Stofa A/S.

Soliditet:

71,7 %

Med 71,7 % i soliditetsgrad for 2016 følger SE de finansielle målsætninger. Stigningen i soliditetsgrad i 2016 er primært drevet af avance fra salg af DONG-aktier.

**Gældsmæssig
gearing:**

-1,6

Med negativ nettorentebærende gæld og dermed et netto positivt indestående er SE langt inden for målsætningen, som er en maksimal gældsætning på 2,0 i 2020 og 2025. Den markante forbedring i 2016 kan primært henføres til salg af DONG-aktier.

ROIC 2:

8,2 %

Niveauet for afkastet af den investerede kapital inkl. finansielle anlægsaktiver kan primært henføres til salg af DONG-aktier.

EBITDA-margin:

24 %

For 2016 har SE realiseret en EBITDA-margin på 24 %. Dermed ligger vi 4 %-point højere end vores finansielle målsætninger i 2020 og 2025 (se side 17).

Renses resultat før skat for engangsposter (normaliseret resultat), realiserer vi et resultat på 86 mio. kr. i 2016, mod et normaliseret resultat på 73 mio. kr. i 2015. Det er 13 mio. kr. bedre end i 2015.

Normaliseret resultat*

2016

2015

(Mio kr.)	Realiseret	Normaliseret	Realiseret	Normaliseret
Nettoomsætning	3.780	3.780	4.176	4.176
Arbejde udført for egen regning og opført under aktiver	57	57	67	67
Samlede driftsindtægter	3.837	3.837	4.243	4.243
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer	-1.812	-1.812	-2.276	-2.276
Andre omkostninger	-327	-327	-353	-353
Bruttofortjeneste	1.698	1.698	1.614	1.614
Personaleomkostninger	-783	-783	-706	-706
Af- og nedskrivninger	-2.074	-802	-782	-782
Andre driftsomkostninger	-9	-9	0	0
Driftsresultat	-1.168	104	126	126
Indtægter kapitalandel og øvrige finansielle poster	2.133	-18	-186	-53
Resultat før skat, normaliseret	965	86	-60	73
Reguleringer:				
Nedskrivning af goodwill m.v.	0	-1.272	0	-133
Salg af Dong-aktier m.v.	0	2.151	0	0
Resultat før skat	965	965	-60	-60

*Ved normaliseret resultat forstås, at årets resultat er renset for større engangsindtægter/-udgifter.

LEDELSESBERETNING

V/ JENS BAHNE JØRGENSEN OG NIELS DUEDAHL

2016 har været endnu et begivenhedsrigt år i SE. Det har været præget af de fortsat udfordrede markeder for telekommunikation og energi, men også af en historisk stærk finansiel position for koncernen. Vi byggede bro mellem nord og syd, da vi fusionerede med nordjyske Nyfors, og vi sluttede året med meldingen om en mulig yderligere ekspansion gennem det ønskede køb af Boxer TV Danmark. Det var første markante udmøntning af en ny strategi, som skal gøre SE mere national, digital, fokuseret og integreret.

SE-koncernen opererer på udfordrede markeder, hvor energi aldrig har været billigere, og hvor prisen på bredbånd er faldende på grund af hård konkurrence. Forbrugerne skifter medievaner, og den teknologiske udvikling går stærkt. Dertil kommer, at ny regulering kan ændre vores forretningsvilkår de kommende år. Derfor har det aldrig været vigtigere at stå økonomisk stærkt – og det gør vi.

Stærk finansiel position

I 2016 realiserede SE-koncernen et tilfredsstillende driftsresultat før afskrivninger (EBITDA) på 906 mio. kr.

Årets resultat er præget af store engangsposter, og på plussiden tæller særligt avance ved salget af Dong-aktier på 2,2 mia. kr. På minussiden tæller en række faktorer, der samlet løber op i 1,3 mia. kr., herunder nedskrivning af goodwill samt engangsomkostninger grundet integration med Nyfors, frasalg, reorganisering mm. I 2016 var der en negativ indvirkning fra nedskrivninger for værdiforringelse efter den årlige test for værdiforringelse af goodwill fra købet af Stofa A/S. Nedskrivningen for værdiforringelse på 1,253 mia. kr. skyldtes primært en generel vigen-de indtjening i hele telecom-branchen og deraf udfordrende forventninger til det fremtidige indtjeningspotentiale i branchen.

Dertil kommer, at Syd Energi Net A/S i lighed med 2015 har opkrævet 120 mio. kr. i nettariffer efter i en årrække at have opkrævet mindre, end vores regulerede indtægtsramme har givet os mulighed for.

SE realiserer et tilfredsstillende resultat før skat på 965 mio. kr. mod et resultat i 2015 på -60 mio. kr.

Renses resultat før skat for engangsposter (normaliseret resultat), realiserer vi et resultat på 86 mio. kr. i 2016, mod et normaliseret resultat på 73 mio. kr. i 2015. Det er 13 mio. kr. bedre end i 2015 (se tabel til venstre).

De store engangsindtægter i 2016 er med til at underbygge koncernens solide økonomiske fundament. Det kommer til udtryk ved en positiv nettorentebærende gæld, hvilket betyder, at vi netto har et positivt indstående på 1,5 mia. kr. Vores soliditet er på 72 %, og vi har historisk stærke pengestrømme. Investeringsniveauet i 2016 var 958 mio. kr. mod 909 mio. kr. i 2015.

Samlet set er vi tilfredse med resultatet for 2016, hvor fokus blev fastholdt på de forretningsmæssige resultater. Således overgår virksomhedens rene drift årets forventninger, hvilket ikke mindst skyldes et højere el-forbrug hos vores kunder end forventet samt et løbende fokus på at optimere forretningen.

Det er besluttet, at provenuet fra børsnoteringen af DONG Energy A/S sættes i kapitalforvaltning. Det giver et godt manøvrerum i fremtiden, hvor vores markeder og brancher er præget af omskiftelighed, og hvor der kan komme store teknologiske og regulatoriske forandringer. Vi har med andre ord brug for en solid styrkeposition for at kunne investere i produkt- og forretningsudvikling samt agere, hvis attraktive konsolideringsmuligheder opstår. Derfor hviler vi heller ikke på laurbærrerne, men vil fortsat have fokus på at udvikle og drive en lønsom forretning.

Værdier og risici

SE-koncernens væsentligste aktiver bliver løbende vurderet i forhold til deres bogførte værdi. Udover ovenstående korrektioner er der fra balancedagen og frem ikke er indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Vi revurderer løbende værdierne i balancen, herunder anvender vi nedskrivningstest. I forhold til udskudt skat har ledelsen vurderet, at koncernen kan udnytte det indregnede beløb inden for en kortere årrække. Herudover har koncernen et væsentligt skatteaktivt, som ikke er indregnet i balancen.

Koncernen er kun i begrænset omfang eksponeret for øgede omkostninger i forbindelse med rentestigninger, da langfristet gæld er afdækket med renteswaps. En udvikling i renten vil derfor ikke påvirke koncernen væsentligt. Koncernen har vedtaget en investeringspolitik for de midler, der er anbragt i kapitalforvaltning hos eksterne parter. Det overvåges løbende, at investeringspolitikken overholdes.

Forventninger

Det er vores forventning at levere et driftsresultat før afskrivninger (EBITDA) på 973 mio. kr. i 2017. Vi forventer tilmed et resultat før skat på ca. 215 mio. kr.

Vi forventer en let vigende nettoomsætning i 2017 som følge af ændringerne i PSO-afgifterne og den generelle markedsudvikling.

Bestyrelsen har besluttet at øremærke en del af aktie-avancen til samfundsunderstøttende tiltag samt SE-koncernens digitalisering. Det indstilles til repræsentantskabet at afsætte 100 mio. kr. ekstra til den nye nordjyske udgave af vores samfundsunderstøttende vækstpulje over en periode på 10 år. Derudover er der disponeret 300 mio. kr. til ekstra fibergrave-aktiviteter i det gamle SE-område med særligt fokus på de områder, hvor det er vanskeligt at opnå lønsomhed.

Endelig allokeres 200 mio. kr. til digital omlægning af koncernens forretningsmodel. Herunder er det vedtaget at etablere en digital udbryderenhed i 2017, som skal være med til at genføde SE-koncernen i en digital udgave (se også side 15). →

44 %

... af vores telefonopkald til kundeservice i SE's energiforretning blev i gennemsnit besvaret inden for 1 minut. Det skal sammenholdes med en målsætning på 80 %. Ud over en investering på et to-cifret millionbeløb kostede det ventetid i vores kundeservice at indføre Engrosmodellen. Det skyldes ikke mindst kundernes mange spørgsmål om ændrede regler om fakturering m.m. som hele branchen skal leve op til.

→ Operationel kontrol og en stærk kultur

Koncernens styrke beror ikke blot på en sund økonomi, men også på en effektiv drift og et højt kompetenceniveau. Vi høster stadigt flere synergier gennem centralisering af logistik-, indkøbs- og økonomifunktioner i hovedkontoret i Esbjerg, og fokus på en effektiv drift vil fortsætte i fremtiden.

Evnen til effektivt at integrere opkøb og fusioner har vist sig stærk. Integreringskompetencer og -processer har i høj grad stået deres prøve og bestået gennem Nyfors-fusionen, og på baggrund af strategiske samarbejdsaftaler med Verdo Tele og Sydfyns Elforsyning er 22.000 fiberkunder i år succesfuldt migreret fra Waoo! til Stofa.

Ligeledes har vores kulturelle fundament også i år vist sit værd, ikke mindst da vi skulle byde ca. 100 nye medarbejdere i Brønderslev velkommen i koncernen. Forandringerne har været mange i 2016, både for nye og 'gamle' medarbejdere, og det har ikke altid været let. I dét lys er det særligt tilfredsstillende, at vi har kunnet måle en høj medarbejdertrivsel og et lavt sygefravær på kun 2,76 %. Vi tager ansvar for vores medarbejdere og sikrer deres rettigheder og kompetenceudvikling. I 2016 har vi særligt sat fokus på arbejdsmiljø og lederudvikling samt – som noget nyt – uddannelse af vores repræsentantskab. Vi glæder os samtidig over at kunne tiltrække stadigt flere kompetente medarbejdere fra landets største virksomheder. SE-koncernen vælges i dag aktivt til, blandt andet grundet vores fokus på kompetenceudvikling, ledelse og kulturpleje.

MERE BÆREDYGTIG ENERGI

SE-koncernens netselskaber i henholdsvis Syd- og Nordjylland drives nu uafhængigt af handelsselskabet. Engrosmodellen blev indført i foråret, og adskillelsen mellem distribution og handel medførte en stor IT-omlægning i første halvår. En opgave, der krævede mange ressourcer i hele branchen.

El-net i verdensklasse

Store dele af vores el-net er etableret i perioden 1950-1970, og efterhånden begynder det at udvise aldringstegn. Det til trods har vi i 2016 – med dygtige medarbejdere og moderne driftssystemer – sikret en høj forsynings-sikkerhed. De syddanske andelshavere oplevede således i gennemsnit kun strømafbud i 13,96 minutter på et år, og de nordjyske kun i 10,97 minutter. Landsgennemsnittet ligger til sammenligning på omkring 19 minutter.

Dernæst glæder vi os over, at el-forbruget har været signifikant stigende.* Alene i Sydjylland er strømforbruget øget med 2,9 % i 2016, så der er gang i samfundshjulene. Vi forventer, at denne udvikling vil fortsætte på sigt, efterhånden som en øget elektrificering tager fart, blandt andet i varmeforsyningen.

Den øgede elektrificering vil øge belastningen af infrastrukturen. For at imødegå dette forventes Syd Energi Net A/S og Nordjysk Elnet A/S at øge det generelle investeringsniveau i el-nettet, herunder ikke mindst installation af fjernaflyt el-målere i det nordjyske forsyningsområde. Finansieringen heraf vil foregå gennem en midlertidig forhøjelse af nettarifene i Nordjysk Elnet A/S over en 3-årig periode i henhold til fusionsaftalen.

I øvrigt er det vigtigt at notere sig, at el-netselskaberne i Danmark pr. 1. januar 2018 overgår til ny regulering. Da indholdet af denne regulering endnu ikke er fastlagt, må vi fortsat påregne en større usikkerhed i forhold til, hvordan Syd Energi Net A/S og Nordjysk Elnet A/S bliver påvirket.

Medspiller i den grønne omstilling

En fortsat ambition i vores strategiplan er, at vi vil støtte omstillingen til et fossilfrit samfund. Gennem SE Blue Renewables driver vi sammen med PFA Pension 244 landbaserede vindmøller, svarende til strømforsyningen af ca. 100.000 husstande. Vi har nye vindmølleparker under projektering, om end usikkerhed om tilskudsordningen fra og med februar 2018 gør det vanskeligt at forudsige økonomien i projekterne. Med landmølleparker som den billigste energiform, der ikke forurener, tror vi fortsat på en kombination af hav- og landvind i fremtidens danske energibillede.

I sommeren 2016 lancerede SE Energi & Klima den miljøvenlige el-aftale MedVind, og der kom hurtigt en positiv respons fra kunderne. Med salgstal, der har overskredet vores forventninger med ca. 60 %, er det tydeligt, at danske energiforbrugere er villige til at betale lidt mere for at støtte den grønne omstilling.

Vores fjernaflyt el-net i Syddanmark rummer kapaciteten til et grønne energiforbrug, og vi støtter aktivt op om tiltag, der kan udnytte

*Opgjort i vores syddanske forsyningsområde. Det tidligere Nyfors-område bliver en del af opgørelsen fra 2017, hvor det nye nordjyske forsyningsområde har været en del af SE-koncernen i et fuldt kalenderår.

dette potentiale og dermed mindske brugen af fossile brændstoffer. Det gælder for eksempel omlægning til en mere balanceret støtte- og afgiftsstruktur, hvor det var et skridt i den rigtige retning, da en omfattende energiaftale kom i hus i november. Gennem en gradvis afskaffelse af PSO-afgiften i perioden 2017-2022 forventer vi en række fordele for den grønne omstilling: El-forbruget stimuleres og kan skabe grobund for nye grønne investeringer, og omkostninger til drift af el – især store varmepumper – falder. Grundlæggende er det desuden positivt for vores kunder og ejere, at strømmen bliver billigere.

Den lave el-pris gør til gengæld markedet for energibesparelser usikkert, da virksomhedernes incitament til at spare bliver mindre. Ikke de-

sto mindre har vi i 2016 sparet vores kunder for knap 140 GWh gennem vores energirådgivning i SE Energi & Klima.

DIGITALT MARKED I FORANDRING

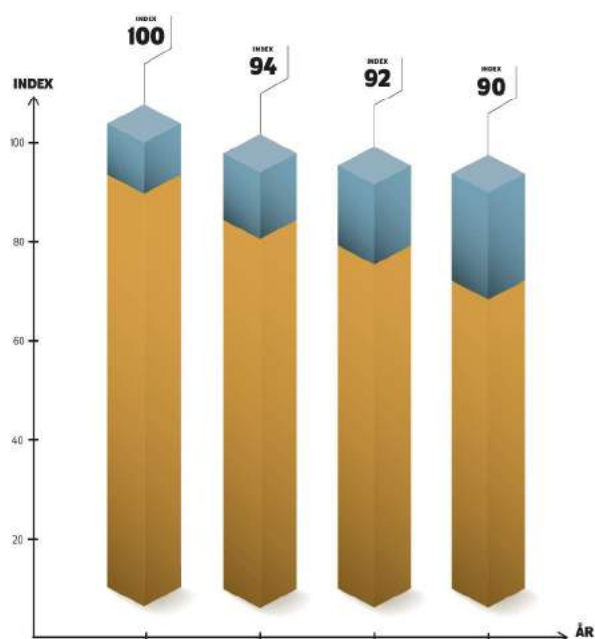
I den digitale del af vores forretning, Stofa, nåede vi ikke i mål på årets budget. Hovedårsagen er tv-kundernes ændrede medievaner, der får flere til at skifte til mindre tv-pakker eller helt fravælger et traditionelt tv-produkt til fordel for rene streamingløsninger. Bredbåndsforretningen er vokset, hvilket dog ikke opvejer, at flere kabeltv-kunder end budgetteret har valgt at sige farvel til deres tv-pakke.

Til gengæld lykkedes vores vigtigste strategiske indsatser for 2016. Her er det især lanceringen af Stofa MitTV, der var vigtig, samt migreringen af fiberkunder fra Sydfyns Elforsyning og Verdo Tele, som vi indgik strategiske samarbejdsaftaler med i 2015. Vi har også haft succes med at levere internet uden tv til flere kunder end forventet, og vi har præsteret en omsætningsvækst på 18 % i Stofas erhvervsforretning.

Førsteprioriteten er nu at holde dampen oppe på produktudvikling og innovation. Det står klart, at en fortsat national konsolidering er et skridt på vejen i forhold til at mindske Stofas kostpris pr. kunde, men konsolidering er ikke et mål i sig selv, hvis streaming-tendensen fortsætter. Det afgørende er at investere i innovation, og vi vil derfor udvikle et nyt tv-univers samt nye produkter til fremtidens digitale hjem. Vi vil fortsætte de gode udviklingstakter fra 2016, som var særligt tydelige i udviklingen af en Stofa-app til Apple TV 4 samt i vores samarbejde med Google omkring en Android TV (TM) baseret tv-boks. Vi må samtidig forberede os på en periode, hvor Stofa fortsat er udfordret på tv-omsætningen.

Hurtigt internet: Lige så vigtigt som strøm i kontakten

I dag driver vi to bredbåndsnet med forskellige teknologier (fiber og coax). Begge giver kunderne meget høje hastigheder, og i de kommende år kommer coax-nettet helt på højde med fiberteknologien, når vi investerer en halv mia. kr. i en omfattende teknologisk opgradering af coax-nettet. Det vil give gigabit-bredbånd til de første kunder allerede i løbet af 2017 og 2018. Det er en investering, der ikke er uden risiko for SE-koncernen, og derfor skal det også ses som et udtryk for, at vi →

Nye medievaner påvirker antallet af tv-kunder: Grafen viser udviklingen fra 2012-2016, hvor antallet af coax-tv-kunder er faldet fra index 100 til 78, mens vi til gengæld ser en positiv udvikling i antallet af fiber-kunder, der vælger Stofa-tv.

→ tager et langsigtet ansvar for fremtidens digitale samfund, ligesom vi gennem flere år har gjort med fibernet. I vores forsyningsområde har vi nu opnået en dækning af fiberbredbånd til husstande og virksomheder på knap 82 % i Syddanmark. Heraf har knap 100.000 husstande ud af de i alt ca. 245.000, som har fiberbredbånd tilgængelig ved husstanden, valgt at gøre brug af muligheden. I 2017 er målet at tilbyde fiberbredbånd til yderligere ca. 5.200 husstande i Syd- og Sønderjylland og ca. 2.000 i det nye forsyningsområde i Nordjylland. Antallet kan blive højere grundet SE's egen nye bredbåndspulje.

Vi fortsætter således ufortrødent udgravningen, hvor det samlede mål er at tilbyde højhastighedsbredbånd til 95 % af alle husstande og virksomheder. Det skal dog også være en rentabel forretning, og derfor kræver vi som hovedregel 40 % tilslutning, før vi graver, så det sker i den hastighed, hvormed andelshaverne ønsker at tage forbindelsen i anvendelse. Udrulningen kan dog hjælpes på vej af enten den offentlige bredbåndspulje eller vores egen ekstra pulje på 300 mio. kr., som stammer fra avancen fra DONG-aktiesalget. Den sikrer, at vi over de kommende år kan nå ud i flere tyndtbeboede eller svært tilgængelige områder.

DIGITAL KURS FREM MOD 2025

I 2016 formede direktionen og bestyrelsen en ny strategi frem mod 2025 – med tæt involvering fra repræsentantskabet og en række kunder og andelshavere. Udgangspunktet var de markante markedsudfordringer, vi står over for, samt det faktum, at vi succesfuldt havde levet op til det mandat, vi fik af vores bagland tilbage i 2006, da Syd Energi a.m.b.a. blev skabt. Det var tid til at skrive et nyt kapitel i andelselskabets historie.

Strategiplanen frem mod 2025 blev lagt på baggrund af et omfattende analysearbejde, som blandt andet skulle give svar på spørgsmålet om, hvornår SE er en succes. Vi fik omfattende input fra medarbejdere og repræsentantskab, og vi foretog et etnografisk feltstudie af forbrugernes holdning til fremtidens digitale og bæredygtige liv. Bestyrelsen har været helt tæt på processen, og efter strategiens udformning havde vi en grundig drøftelse med repræsentantskabet via decentrale dialogmøder. En klar og tydelig stemme i dette forarbejde pegede på, at SE fortsat skal være et forbrugerejet andelselskab, der tager et samfundsansvar og har langsigtede ambitioner.

Der blev på den baggrund sat en klar retning, hvormed vi kan imødegå udfordringerne, øge vores indtjening, skabe vækst i konkurrenceprægede

markeder og udnytte de digitale muligheder til innovation og effektivitet. Rammen er fire fokusområder, der frem mod 2025, skal gøre SE-koncernen til en mere digital, fokuseret, national og integreret virksomhed. Der er desuden fastlagt en række klare succeskriterier – herunder et resultat før skat på minimum 5 % af omsætningen samt en forrentning af den investerede kapital på minimum 3 % (læs mere fra side 14).

De første skridt til at føre strategien ud i livet er allerede taget, blandt andet i forhold til vores interne organisering samt frasalg af forretningsområder. Vi har solgt vores CTS-forretning, SE Cloud Factory og aktiviteter i velfærdsteknologivirksomheden Next Step Citizen. Vi valgte også at lukke afdelingen for Intelligente Løsninger i Brønderslev. På den anden side vil vi styrke de forretningsområder, som vi ser potentiale i at vokse – i særlig grad det digitale forretningsben. Det kom især til udtryk ved vores ønske om at opkøbe Boxer TV Danmark. Et opkøb, konkurrencemyndighederne i skrivende stund tager stilling til.

Et nyt kapitel er begyndt

Andelstanken og samfundsansvaret har været centrale for SE-koncernen i mange år. Det vil de også være i årene fremover, hvor vi i vores strategi frem mod 2025 vil:

1. fungere som et vækstlokomotiv i de regioner, hvor vores ejere bor
2. støtte omstillingen til et fossilfrit samfund
3. medvirke til at digitalisere Danmark – også hvor det er svært
4. skabe jobs og innovation – også uden for storbyerne
5. støtte aktiviteter i Danmark via vores vækstpuljer.

Man kan sige, at vi med disse samfundsorienterede indsatsområder – og vores nye strategi generelt – har en uforandret tilgang til samfundet og måden, vi arbejder og investerer på: Samvittighedsfuldt og langsigtet. Til gengæld bygger vi bro til fremtiden med en strategi, som hviler på nye og klare finansielle succeskriterier samt et stærkt mandat fra vores bagland.

Vi ser frem til at tage hul på et nyt kapitel i SE-koncernens historie.

Jens Bahne Jørgensen

Niels Duedahl

7 leveregler

- Vi tør fejle og indrømme fejl.
- Vi kender vores forretning - er i "maskinrummet".
- Vi tager ansvar for hele forretningen.
- Vi siger tingene klart som de er.
- Vi sætter altid det stærkeste hold - og har øje for talentudvikling.
- Den sunde fornuft skal altid sejre.
- Det skal være sjovt at være med.

SE's leveregler er forpligtende, og med dem spiller man sig på SE-holdet. Vi ansætter, afskediger, forfremmer og udvikler på baggrund af levereglerne, som er konkrete, formidles i enkle vendinger og udmøntes i konkrete ledelsesværktøjer.

4 kundeløfter

- Vi vil holde, hvad vi lover.
- Vi er de nemmeste at få fat i, når noget går galt.
- Vi gør arbejdet færdigt første gang.
- Vores platform skal være bedre end konkurrenternes.

Kundeløfterne er fire operationelle holdepunkter, som har rod i basal ordentlighed. De styrker både vores operationelle kontrol og relationen til vores kunder.

KONCERNENS HOVED- OG NØGLETAL

Hovedtal	2012 t.kr.	2013 t.kr.	2014 t.kr.	2015 t.kr.	2016 t.kr.
Nettoomsætning	3.134.077	4.426.654	4.112.913	4.175.768	3.779.874
Bruttofortjeneste	757.600	1.238.549	1.278.245	1.613.547	1.697.508
EBITDA	390.423	629.527	607.416	907.927	906.180
Driftsresultat	19.586	-68.940	-142.495	126.136	-1.167.564
Resultat af kapitalandele	105.724	-24.504	6.811	-122.973	2.171.166
Resultat af finansielle poster	-26.024	-71.742	-64.528	-62.964	-39.080
Årets resultat	98.298	-173.112	-186.350	-63.676	944.151
Egenkapital	9.113.578	9.051.412	8.890.464	8.840.939	10.972.046
Samlede aktiver	12.362.719	13.759.389	13.972.382	13.868.291	15.299.726
Investeringer i immaterielle og materielle anlægsaktiver	1.061.449	3.178.533	809.467	752.965	832.726
Nettorentebærende gæld	406.990	3.021.232	3.248.805	3.192.492	-1.479.884

Nøgletal	2012	2013	2014	2015	2016
EBITDA-margin (%)	12,5	14,2	14,8	21,7	24,0
Egenkapitalens forrentning (%)	1,1	-1,9	-2,1	-0,7	9,6
Soliditetsgrad (%)	73,7	65,8	63,6	63,7	71,7

* Der er ikke foretaget reklassifikation af sammenligningstallene for 2012-2013, som følge af de foretagne ændringer i 2015.

Bæredygtighed og forsyning	2012	2013	2014	2015	2016
SE's CO ₂ -udledning, ekskl. nettab (ton) ¹⁾	7.577	8.927	6.619	5.987	6.443
Distribuerede TWh ²⁾	3,3	3,2	3,1	3,1	3,2
Nettab (%) ²⁾	5,2	5,5	4,7 ²⁾	5,3	4,3
Udetid SYD ENERGI Net A/S (minutter) ³⁾	10,9	12,7	13,4	13,2	13,96
Udetid Nordjysk Elnet A/S (minutter) ³⁾	-	-	-	-	10,97
Vindmøller (Antal)	9	285	284	256	244
Dokumenterede energibesparelser (GWh)	61,3	113,5	79,4	203	138
Realiserede energibesparelser (GWh)	121	196	170,7	207,7	139,9
Dækning af fibernet i SE's forsyningsområde (%)	61	73	80	81	82
Bredbånds-forsyningsikkerhed (%) ⁴⁾	99,96	99,87	99,91	99,6	99,9

1) I beregningen af CO₂-udledningen indgår kun SE i 2011-2012, mens opgørelsen for 2013-2016 inkluderer både SE og Stofa samt andre fusionerede selskaber.

2) Udelukkende opgjort i Syd Energi A/S.

3) Gennemsnitligt antal minutter uden strøm.

4) Den tid hvor coax- og fiberbredbåndsnettet er uden udfald (beregnet som gennemsnit af hhv. fiberbredbåndets og coax-nettets samlede opetid hen over året).

SE som arbejdsplads	2012	2013	2014	2015	2016
Medarbejdere (Antal)	730	1.227	1.300	1.325	1.456 ⁵⁾
Medarbejdere i flexjob	-	-	-	9	27
Lærlinge og elever (Antal) ⁶⁾	7	15	17	13	19
Praktikanter (Antal) ⁶⁾	16	14	6	2	27
Studentermedhjælpere (Antal) ⁶⁾	7	7	17	67	100
Arbejdspladse (Point) ⁷⁾	73	76	75	75	76
Arbejdsulykker (Antal)	12	11	8	17	17
Sygefravær (%)	-	-	-	2,42	2,76
Kvinder i ledelse (%)	-	-	-	24	23
Kvinder i bestyrelsen (%)	-	-	-	12,5	7,7

5) Antallet af medarbejdere opgjort efter ATP-metoden som et gennemsnit over året. Det fulde antal hel-/deltidsmedarbejdere ved årets udgang var 1.486

6) Opgørelsen er et udtryk for det samlede antal medarbejdere i disse grupper som er eller har været ansat i SE-koncernen hen over året. Tidligere har vi opgjort antal ansatte i disse grupper pr. 31/12, hvilket blot giver et øjebliksbillede.

Fra 2016 opgør vi tallene på årsbasis, da det giver et mere retvisende billede.

7) For 2014 omfattede denne målemetode alene Stofa. 70-79 point svarer til "Høj arbejdspladse".

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er defineret og beregnet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings "Anbefalinger & Nøgletal 2015".

Nøgletal		Beregningsformel	Nøgletal udtrykker
EBITDA-margin (%)	=	$\frac{\text{EBITDA} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$	Virksomhedens driftsmæssige rentabilitet.
Egenkapitalens forrentning (%)	=	$\frac{\text{Årets resultat} \times 100}{\text{Gns. egenkapital}}$	Virksomhedens forrentning af den kapital, som ejerne har investeret i virksomheden.
Soliditetsgrad (%)	=	$\frac{\text{Egenkapital} \times 100}{\text{Samlede aktiver}}$	Virksomhedens finansielle styrke

EBITDA (Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortisation) er defineret som resultat før afskrivninger.

LEDELSESPÅTEGNING

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 01.01.2016 – 31.12.2016 for SE a.m.b.a. Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

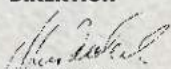
Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver, finansielle stilling pr. 31.12.2016 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2016 – 31.12.2016.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler. Den supplerende beretning giver endvidere en retvisende redegørelse indenfor rammerne af almindeligt anerkendte retningslinjer for sådanne beretninger.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

Esbjerg, den 15.03.2017

DIREKTION

Niels Duedahl
administrerende direktør

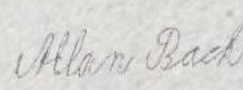

Gert Vinther Jørgensen
viceadm.- og økonomidirektør

BESTYRELSE

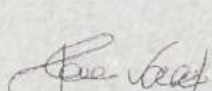

Jens Erik Platz
Formand

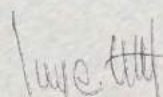

Henning Krabbe
Næstformand

Jytte Rabæk Schmidt
Næstformand

Allan Bach

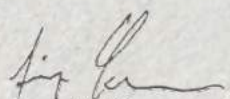

Carsten Oldenburg Jensen

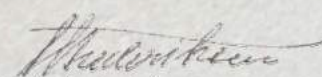

Henrik Vallø

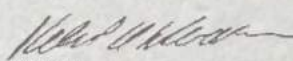

Inge Gillesberg

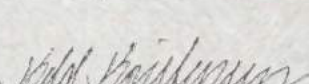

Jens Gamst Boelskifte

Bent Stubkjær**

Jørgen Holt Clemmensen*

Karsten Frederiksen

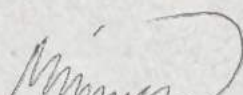

Keld Ahlmann

Keld Kristensen*

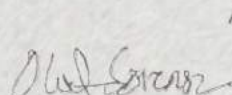

Knud Jäger Andersen

Kurt Gulddammer

Martin Valbirk

Mogens Vinther

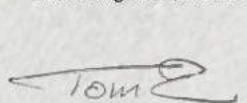

Ole Riber Kjær

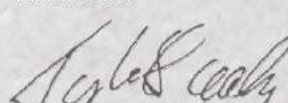

Oluf Stensgaard Sørensen

Per Mortensen

Richard Cosme de Churruca-Colon

Søren Nørgaard

Tom Østergaard Pedersen*

Torben Haahr

*) Medarbejdervalgt

**) Bestyrelsesmedlem Bent Stubkjær har følgende supplerende tekst til ledelsesberetningen: "Bent Stubkjær mener, at det samlede regnskab er mindre tilfredsstillende. Årsagen er den store nedskrivning for værdiforringelse af Stofa-købet på 1.253 mio. kr."

MED KURS MOD 2025

SE-koncernens direktion og bestyrelse præsenterede i september 2016 en ny markant forretningsstrategi frem mod 2025. Vi vil være en mere digital forretning, og vi vil markere os i den absolutte top som et nationalt og integreret energi- og teleselskab. Samtidig varslede vi frasalg, mulige opkøb inden for kerneforretningen og ændringer i organisationen, og de første markante skridt blev taget i efteråret 2016.

Med den nye strategi satte vi for alvor turbo på ambitionerne om at blive en endnu mere markant spiller på det danske marked for energi, bredbånd og tv. En grundig proces henover sommeren – med bred involvering og dybe analyser – mundede ud i et klart mandat fra bestyrelsen. Et mandat, som nu udstikker de overordnede retningslinjer til SE's direktion:

- SE er et forbrugerejet selskab, der tager et aktivt ansvar for det samfund, vi er en del af.
- SE's kerneforretning er at etablere og drive infrastruktur til energi og kommunikation.
- SE opleves som en markant leverandør af energi og digitale tjenester til hjem og virksomheder i hele Danmark.

- SE er en drivende kraft i konsolideringen af den danske energi- og telebranche.
- SE tiltrækker og fastholder de bedste kompetencer.
- SE leverer positive resultater, der sikrer en tilfredsstillende forrentning af vores kapital.

Dermed bygger vi i høj grad videre på vores arv, historie og positive udviklingshistorie, men der er samtidig lagt op til markante forandringer i virksomheden. Det strategiske arbejde har således resulteret i et nyt mandat, nogle entydige finansielle succeskriterier og en konkret strategisk ramme, der skal være fundamentet for den fremtidige vækst i SE-koncernen.

"Vi har haft en meget grundig proces internt, hvor vi har været i tæt dialog med vores bagland og gennemanalyseret vores nuværende samt fremtidige forretning. Vi har også vendt nogle ting på hovedet og udfordret vanetænkning. Den nye strategi skal drive SE mod et nyt kapitel i selskabets historie."

- Niels Duedahl

Ændringer i direktionen

En del af organisationsændringerne indebærer en slankning af topledelsen. For at forankre strategien i organisationen og sikre fremdrift i planerne står koncerndirektør Ole Fruekilde Madsen nu i spidsen for vores produkt- og markedsudvikling, samtidig med at han fastholder sin rolle som adm. direktør for Stofa A/S. Samtidig udpegedes Torben Poulsen til ny koncerndirektør med ansvar for infrastruktur og drift. Han har tidligere været direktør for Syd Energi Net A/S og senest direktør for Stofa Operations.

Ændringerne betød et farvel til koncerndirektør Lars Andreasen samt tidligere direktør for Nyfors, Henrik Mentz. Begge har været afgørende for at bringe SE-koncernen derhen, hvor vi som virksomhed er i dag, og har været markante, kulturbærende ledere, der har skabt store resultater i deres respektive ansvarsområder.

Den øvrige direktion forblev uændret. Niels Duedahl er fortsat adm. direktør, Gert Vinther Jørgensen viceadm. direktør og CFO, og Agnete Lundemose HR-direktør.

Visionen om det gode liv med teknologi

Den nye vision for SE-koncernen er, at vi vil understøtte det gode liv og den effektive virksomhed i en verden i forandring. Det handler om, at vi som udbydere af basal infrastruktur i det danske samfund er med til at sikre en fundamental trykthed i vores kunders hverdag – i form af stabil strøm i kontakten, hurtigt internet og bedre digitale oplevelser. Denne rolle ønsker vi i stigende grad at tage ansvar for, og vi ser gode muligheder for at skabe nye løsninger på tværs af energi- og teleområderne.

STRATEGISK RAMME

Den strategiske ramme frem mod 2025 består af fire pejlemærker, der skal gøre SE-koncernen mere digital, fokuseret, national og integreret.

En mere digital virksomhed

Vi vil være en langt mere digital virksomhed, hvilket både skal gælde vores produkter og services, men også vores forretningsmodeller. Disse vil genopstå i en digital udgave, der skaber nye forbedrede kundeoplevelser og effektivitet, og til dette formål er der afsat 200 mio. kr. til de kommende år. Vi vil investere målrettet i vores IT-udviklings-kompetencer samt oprette en forretningsudviklingsenhed, der ser bort fra dagligdagens driftsbeholdninger og agerer på tværs af brands, ydelser og kundesegmenter.

Færre og større forretningsenheder

Vi vil samles i færre, men større forretningsenheder og har i andet halvår 2016 gennemført en markant sanering af den eksisterende forretningsportefølje.

Som det første blev den del af SE Energi & Klima, der arbejder med klima- og varmestyring (CTS), solgt til el-installationsfirmaet Olesen & Jensen A/S. Dernæst blev det besluttet, at der ikke længere skulle sælges husstandsvindmøller, varmepumper, LED-belysning og solceller, fordi vi fremover ikke ønsker at investere vores ressourcer i forretningsområder, som vi vurderer ikke kan opnå tilstrækkelig national tyngde og lønsomhed. Endvidere frasolgte vi også SE Cloud Factory samt aktiviteten i velfærdsteknologivirksomheden Next Step Citizen.

På den anden side vil vi styrke de forretningsområder, som vi ser potentiale i at vækste – især i grad det digitale forretningsben. Telecom-markedet og digitale produkter vil være vores primære vækstlokomotiv, og dette fokus kom ikke mindst til udtryk, da vi i december annoncerede at opkøbe Boxer TV Danmark. Et opkøb, konkurrencemyndighederne i skrivende stund tager stilling til. →

EN DIGITAL VIRKSOMHED

EN FOKUSERET VIRKSOMHED

EN NATIONAL VIRKSOMHED

EN INTEGRERET VIRKSOMHED

Den strategiske ramme for SE-koncernen frem mod 2025 hviler på fire søjler, som skal gøre SE-koncernen til en mere digital, national, fokuseret og integreret virksomhed.

2025-VÆRDIMÅL FOR KONCERNEN:

Ejer- og samfundsmål:

- SE fungerer som et vækstlokomotiv i de regioner, hvor vores ejere bor.
- SE støtter omstillingen til et fossilfrit samfund.
- SE medvirker til at digitalisere Danmark – også hvor det er svært.
- SE skaber jobs og innovation – også uden for storbyerne.
- SE støtter aktiviteter i Danmark via vækstpuljerne.

Kundemål:

- Hos SE er du i sikker havn.
- SE har fokus på at forstå og imødekomme vores kunders behov.
- SE's kunder er tilfredse og vil anbefale SE til andre.
- SE vil udvikle nye tjenester, som giver kunderne værdi.
- SE vil belønne loyalitet.

Finansielle mål:

EBITDA Margin	> 20 %
Resultat før skat i % af omsætning	> 5 %
Soliditet	> 55 %
Gældsmæssig gearing	< 2,0
Cash conversion	> 0
ROIC 1	> 2 %
ROIC 2	> 3 %

→ National position

SE-koncernen har rødder i Syddanmark, men er i dag en landsdækkende koncern med lokationer og kunder i hele landet. Denne udvikling ønsker vi at fortsætte, og i den forbindelse tror vi på en række væksthåndtag i vores privatforretning, hvor vi griber mulighederne i markedsforandringerne – primært på privatmarkedet.

Det handler blandt andet om at erobre markedsandele på el-markedet uden for vores nuværende forsyningsområde, hvilket er muliggjort efter liberaliseringen af el-markedet (indførelsen af Engrosmodellen).

På telesiden skal vores markedsandele øges markant via et nyt, moderne tv-univers, som allerede er under udvikling, samt ved at nå ud til bredbåndskunder i hele landet. Samtidig er vi fortsat åbne over for flere opkøb og fusioner i begge vores markeder.

Integreret koncern

For at kunne realisere vores vision om at understøtte det gode liv og den effektive virksomhed i en verden i forandring – og for at vi kan blive en mere national aktør – arbejder vi os i retning af at blive en mere integreret virksomhed. Også her har vi allerede i 2016 taget de første skridt, idet vi gennemførte omfattende organisationsændringer i efteråret 2016. Den nye organisering skal sikre, at produktudbuddet og kompetencerne, der er opbygget til henholdsvis privatmarkedet og erhvervsmarkedet i de to hovedbrands (SE Energi & Klima samt Stofa), i højere grad kan komme kunderne til gode på tværs.

En del af organisationsændringerne indebærer også en reorganisering af direktionen, så den dels afspejlede koncernens nye opbygning, dels blev slanket med et direktionsmedlem. Næste skridt bliver at skabe en klarere identitetsmæssig sammenhængskraft mellem alle forretningsområder og moderselskabet (med den undtagelse, at vores netselskaber naturligvis skal have en særskilt identitet).

Finansielle succeskriterier

Med vores vision som pejlemærke og vores strategiske ramme som udgangspunkt blev der også defineret en række finansielle succeskriterier, herunder syv klare økonomiske nøgletal, som koncernen skal indfri for at leve op til bestyrelsens forventninger. Det drejer sig ikke mindst om, at SE frem mod 2025 skal vedblive at være en solid, kapitalstærk og lønsom virksomhed.

De finansielle succeskriterier er desuden suppleret med en række kundeorienterede, ejerorienterede og samfundsorienterede succeskriterier. (Se ovenfor).

Vi har dermed sat os nogle ambitiøse, men også realistiske og målbare succeskriterier frem mod 2025. Når disse mål er lykkedes med at blive indfriet, vil vi i 2025 stå med en balanceret virksomhed, der går på tilgældige ben i energi- og telemarkedet.

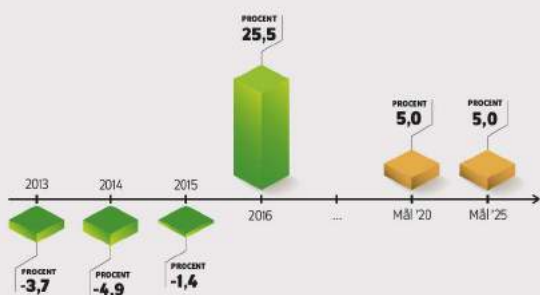
FINANSIELLE MÅL

2013-2016 SAMT FORVENTNINGER FREM MOD 2025:

Som følge af SE-koncernens strategi frem mod 2025 er der opstillet en række finansielle succeskriterier, som skal sikre, at SE-koncernen forbliver en finansielt stærk virksomhed – også i de kommende år (se også boksen til venstre).

I 2016 har de finansielle mål udviklet sig positivt på stort set alle parametre. Den ordinære drift har i sig selv haft en positiv udvikling, og det samlede resultat er yderligere forstærket af summen af engangsposter.

Resultat før skat i % af omsætning

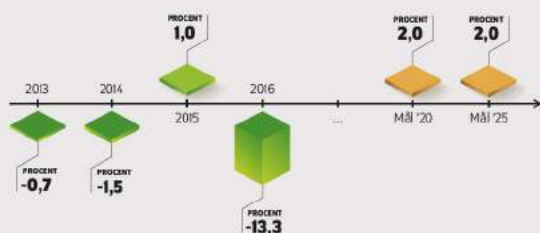
Måles som resultat før skat divideret med omsætningen. Angiver resultatet af virksomhedens samlede aktiviteter før betaling af skat og udbytte til ejerne.*

Gældsmæssig gearing

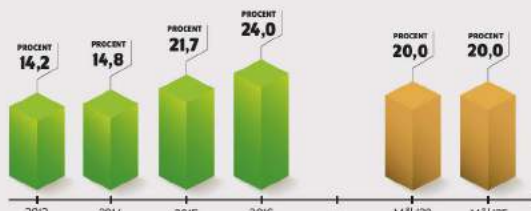
Sammenholder den nettorentebærende gæld med det genererede EBITDA og viser således gældsætningen relativt til driftsoverskuddet. Måles som nettorentebærende gæld (modregnet værdien af DONG-aktier) divideret med EBITDA.

ROIC 1

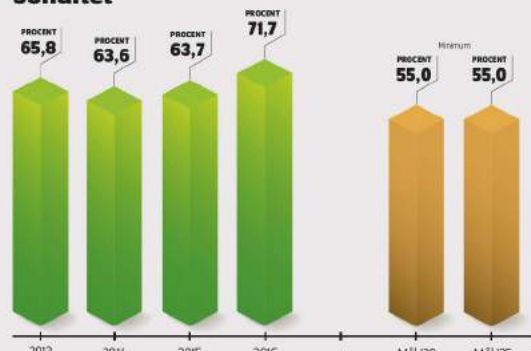
ROIC står for "return on invested capital" – afkast på den investerede kapital. Måles som EBIT minus skat / investeret kapital. Investeret kapital er defineret som summen af immaterielle og materielle anlægsaktiver plus netto arbejdskapital.

EBITDA margin

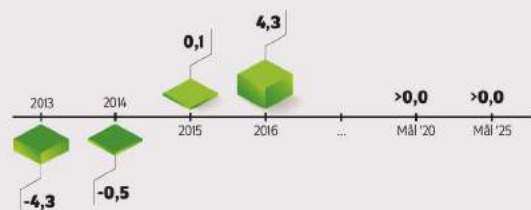
EBITDA margin er et mål for virksomhedens indtjeningsevne. Måles som EBITDA i procent af omsætningen. Måltallet viser en virksomheds evne til at konvertere omsætningskroner til driftsindtjening.*

Soliditet

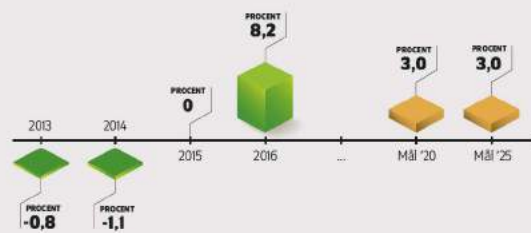
Et mål for hvor meget egenkapitalen udgør af balancesummen – og dermed et udtryk for virksomhedens evne til at bære større tab. Måles som egenkapital i % af balancesummen.

Cash conversion

Angiver hvor stor en andel af driftsindtjening (EBITDA), der bliver konverteret til frit cash flow. Måles som positiv frit cash flow divideret med EBITDA.

ROIC 2

Afkast på den investerede kapital inkl. finansielle anlægsaktiver. Måles som EBIT inkl. resultat af kapitalandele og kapitalforvaltning minus skat / investeret kapital. Investeret kapital er defineret som de samlede anlægsaktiver tillagt netto arbejdskapital.

*Det bemærkes, at målsætningerne for 2020 og 2025 på resultat før skat og EBITDA-margin vil blive opjusteret som følge af, at PSO-afgiften ikke længere indgår i omsætningen.

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY

En væsentlig faktor for SE-koncernens styrkeposition er måden, vi driver vores forretning på. Vi tænker langsigtet og samfundsorienteret, og vi har tilsluttet os FN's Global Compact, som forpligter os til at arbejde aktivt for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og korruptionsbekæmpelse.

Vi betragter det som et centralt samfundsansvar at sikre en stabil og omkostningseffektiv leverance af strøm og internetforbindelser i begge vores forsyningsområder. Ud over at styrke kundernes bæredygtighed og digitalisering arbejder vi også for at forbedre vores egen bæredygtighed og digitalisering, og i 2016 har vi blandt andet styrket vores fokus på bæredygtigt indkøb.

Ordentlighed igennem legitim og ansvarlig forretningsførelse er en selvfølge, og i vi har i 2016 jagtet endnu mere transparens i vores leverandørkæde gennem leverandørers underskrift på vores code of conduct efter FN-standard. Derudover har vi arbejdet på at indføre en whistleblowerordning, som gøres offentlig i starten af 2017.

Vi gør os generelt umage i forhold til troværdig markedsføring men har i 2016 desværre været igennem en sag hos Forbrugerombudsmanden om manglende tydelighed på vores hjemmeside. Sagen, som alene opstod på baggrund af en konkurrenthenvendelse, har naturligvis affødt præcisering på den nævnte kanal, men har i øvrigt ikke givet anledning til ændrede procedurer eller politikker.

SE som arbejdsplads

Sikring af medarbejderrettigheder, diversitet, medarbejderudvikling og investering i trivsel er en del af vores forretningsdrevne CSR-strategi. Vi prioriterer og investerer i mangfoldighed, kompetenceudvikling, sundhed og trivsel. I 2016 har vi sat særligt fokus på arbejdsmiljø og lederudvikling samt – som noget nyt – uddannelse af vores repræsentantskab.

Fremadrettede udviklingsområder er overvågning af antallet af elever samt personer i fleksjob, ligesom målsætningen for diversitet skal genbesøges. Grundet et antal arbejdsskader, der overstiger årsmålsætningen, vil vi endvidere iværksætte relevante adfældsregulerende

handling inden for arbejdssikkerhed. Hvad angår diversitet, har vi i 2016 haft et faldende antal kvindelige ledere (23 %) og et lavere antal kvinder i bestyrelsen (7 %)¹ siden 2015. Vi ønsker fremadrettet at skabe en organisation med endnu større diversitet, dog ikke mere, end at vi til enhver tid vægter de rigtige kvalifikationer frem for køn, alder, etnicitet og geografi. Hvad angår bestyrelsen vil vi ved næste repræsentantskabsvalg opfordre til, at der opstilles kandidater, der afspejler samfundets diversitet.

Samfundengagement

For SE er det naturligt at samarbejde med andre, og vi prioriterer støtte til iværksætteri, vidensdeling, partnerskaber og innovation højt. Vi tager aktivt del i forhandlinger og debatter, og i 2016 inviterede vi blandt andet energi- og klimaministeren til Esbjerg til en drøftelse om en bæredygtig fremtid og tog aktivt del i udviklede løsninger til den vedtagne energispærafale.

Men samfundengagement handler også om at gøre noget ekstra. Det har vi ikke mindst gjort via SE Vækstpulje, hvor vi for tredje år i træk har gjort en forskel for en række initiativer i erhvervs-, kultur-, uddannelses- og foreningslivet. Vi har desuden oprettet en ny nordjysk udgave af vækstpuljen – SE Vækstpulje Nyfors, som skal gøre en tilsvarende forskel i Nordjylland.

Endelig har vi igen i år valgt at støtte oplevelsesklubber i Red Barnet, hvor SE-medarbejderne stod sammen om at indsamle knap 120.000 kr. til at forbedre udsatte børn og unges vilkår.

Niels Duedahl, adm. direktør

Gert Vinther Jørgensen, viceadm. direktør og formand for CSR-styregruppen i SE

CSR-GOVERNANCE

Overvågning, fremdrift og rapportering af SE's samfundsansvar er forankret i SE Koncernkommunikation. Her er vores management placeret, som sammen med en tværgående styregruppe driver og følger op på området. Styregruppen følger rapportering, politikker, nye initiativer og fremdrift på eksisterende indsatser. Gruppen er bredt sammensat af direktører fra forretningen og afspejler seks emneområder i vores CSR-strategi.

Med økonomidirektør Gert Vinter Jørgensen i førersædet sikrer vi, at CSR prioriteres og løftes ind på direktionsplan. De overordnede konklusioner omkring samfundsansvar i 2016, som er indskrevet i ledelsesberetningen (side 6-10), er dermed også afstemt mellem CSR-styregruppe, direktion og bestyrelse. Den fulde redegørelse fra CSR-styregruppen kan findes i SE-koncernens CSR- og årsmagasin for 2016, der samtidig giver et nærmere indblik i vores forretningsområder.

Find CSR- og årsmagasinet 2016 her: www.se.dk/CSRMagasin2016

FARVEL TIL JENS BAHNE JØRGENSEN

Den 28. februar 2017 afgik SE's formand siden 2010, Jens Bahne Jørgensen, ved døden efter kort tids alvorlig sygdom.

Jens Bahne Jørgensen har været en markant person i den danske elsektor gennem 33 år. Fra sin start i det sønderjyske MSE med cirka 20.000 andels-havere til den koncern, SE er blevet til i dag – på vej mod 1 million kunder.

Gennem 10 fusioner og en række markante opkøb var Jens med til at repræsentere den modige vej mod at skabe en markant aktør i den danske energi- og telesektor. Jens stod også i spidsen, da størstedelen af ELSAM blev solgt til DONG Energy i 2006 – ligesom han var formand, da SE solgte de sidste 4,5 % af DONG-aktierne i forbindelse med børsnoteringen.

Gennem de seneste 10 år har udrulningen af fibernettet i det syd- og sønderjyske været et meget vigtigt indsatsområde. Starten af projektet var præget af skepsis og modstand – men over årene er denne skepsis vendt til fremgang, og SE kan i dag notere sig tæt på 100.000 kunder på fibernettet.

Gennem forløbet med fibernettet blev beslutningen i 2012 om købet af Stofa en stor milepæl for koncernen. Med en pris på 1,9 mia. kr. var transaktionen blandt de største virksomhedshandler dette år og forvandlede SE fra en regional til en national aktør. I 2016 er koncernens forretning nogenlunde ligeligt fordelt mellem energi og telekommunikation.

Gennem Jens' formandskab blev også SE's lønsomhed markant forbedret. Fra et årligt driftsoverskud (EBITDA) i 2009 på 19 mio. kr. til 906 mio. kr. i 2016. Koncernen er i dag netto set gældfri og har aktiver på over 15 mia. kr., og soliditeten er i den absolutte top i hele energisektoren.

Det er altså en solid arv, Jens Bahne Jørgensen efterlader. Jens har været en formand, der gennem alle årene har drevet sammenhængskraften i sektoren op. Han har altid haft fokus på fremtiden og arbejdet for at sikre SE-koncernen en position med mulighed for yderligere udvikling. At samle og integrere er de væsentligste kompetencer, der kom til at kendetegne Jens Bahne Jørgensens mangeårige virke for SE.

Æret være Jens' minde.
Bestyrelsen og direktionen

Jens Bahne Jørgensen

1984: Valgt ind i bestyrelsen for Midtsønderjyllands Elforsyning (MSE)

1998: Næstformand for bestyrelsen i Sydvest Energi som var en fusion af de to sønderjyske el-selskaber MSE og EASV

2001: Formand for bestyrelsen i det nye Sydvest Energi som var en fusion af det sønderjyske el-selskab Sydvest Energi og det sydvestjyske el-selskab Vest Energi

2006: Næstformand for bestyrelsen i SYD ENERGI, som var en fusion mellem Sydvest Energi og det østsønderjyske el-selskab ESS

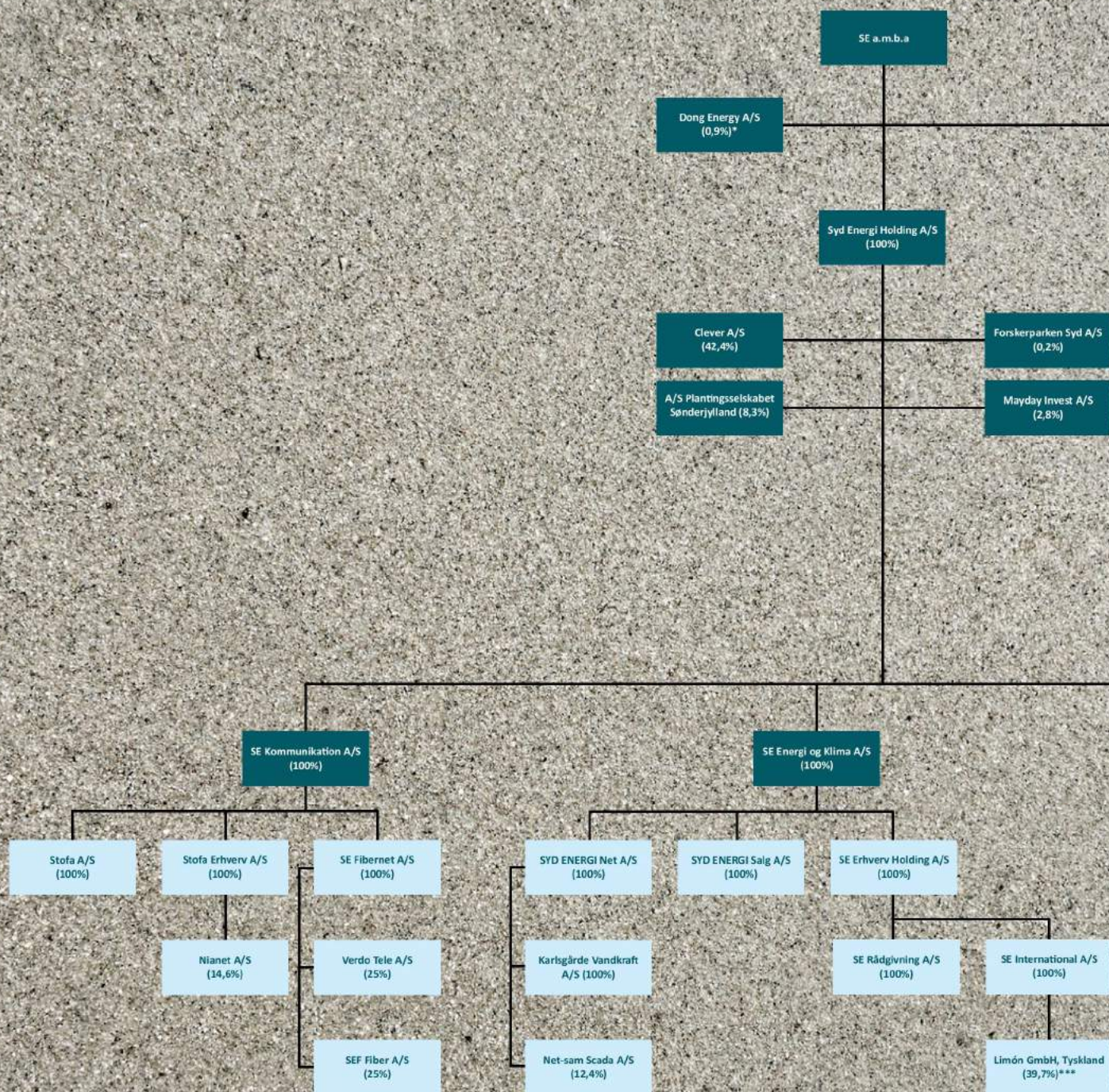
2010-2017: Formand for bestyrelsen i SE a.m.b.a. (som i dag er det juridiske navn for det tidligere SYD ENERGI a.m.b.a.)

Hertil kommer tidligere en længere årrække som bestyrelsesmedlem i Sønderjyllands Højspændingsværk samt en årrække som bestyrelsesformand i ELSAM (tidligere sammenslutning af de jysk-fynske kraftværker). Som formand for ELSAM var Jens Bahne Jørgensen blandt andet med til at købe det store nordsjællandske el-selskab NESA, inden størstedelen af ELSAM blev overtaget af DONG Energy i 2006.

Jens Bahne Jørgensen har desuden i mange år været repræsentantskabs- og bestyrelsesmedlem i brancheforeningen Dansk Energi.

KONCERNOVERSIGT

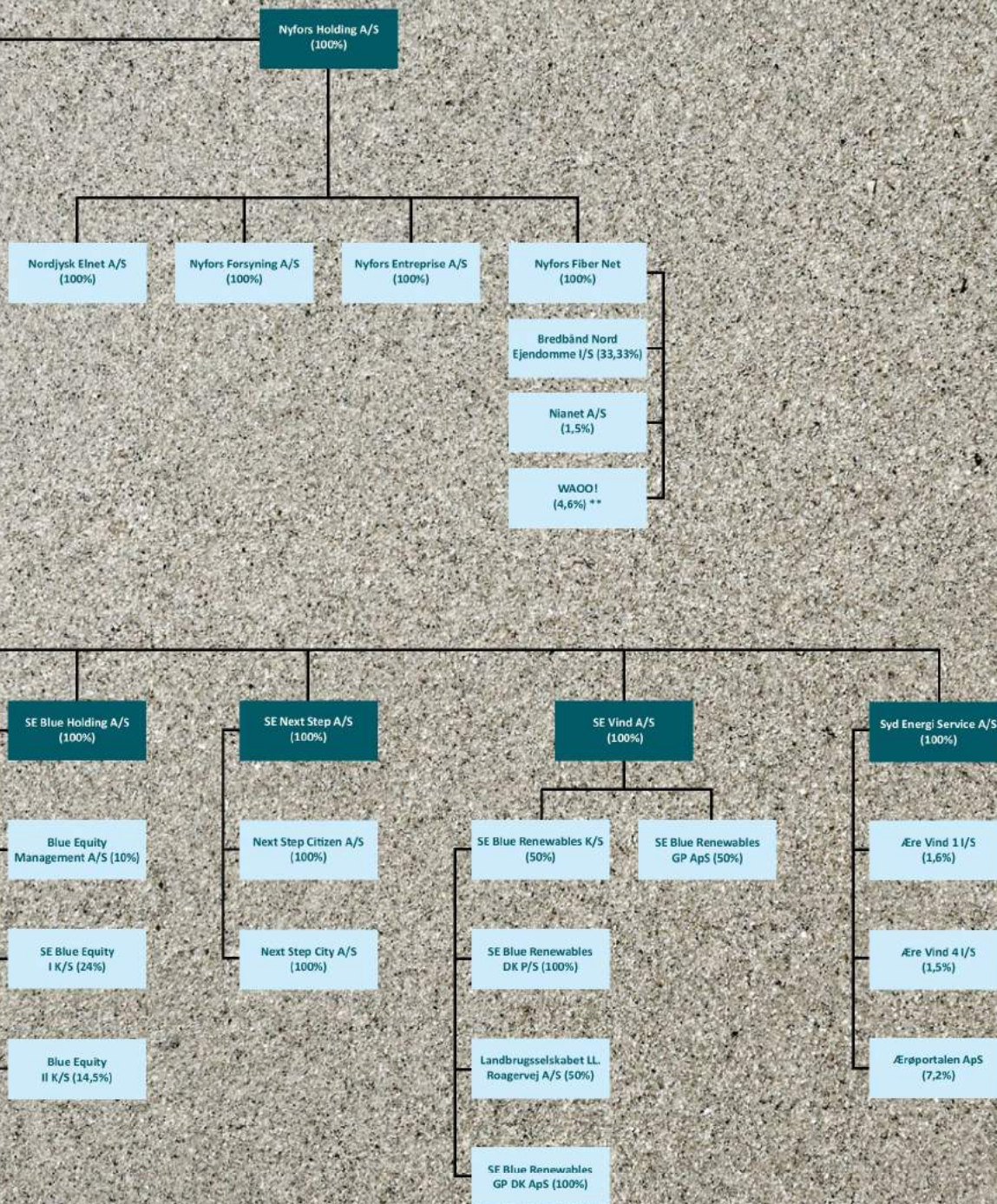

* Posten er solgt pr. 18/1 2017

** Posten er solgt pr. 23/2 2017

*** Selskabet er indregnet under aktiver bestemt for salg

ÅRSREGNSKABET

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS ERKLÆRING

TIL ANDELSHAVERNE I SE A.M.B.A

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for SE a.m.b.a. for regnskabsåret 01.01.2016 - 31.12.2016, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2016 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2016 - 31.12.2016 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og

at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og oprettholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan

dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen, siderne 6-12 og 14-21 og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

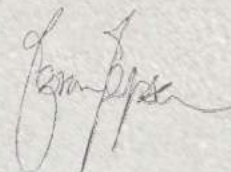
Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Esbjerg, den 15.03.2017

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

Jørn Jepsen
statsautoriseret revisor

Palle Jensen
statsautoriseret revisor

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Regnskabsklasse

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for regnskabsklasse C (stor).

Årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Væsentlige fejl i tidligere år

Indtægter fra udligningssager er tidligere blevet indtægtsført løbende, når de er modtaget, mens omkostninger er aktiveret og afskrevet over aktivets forventede løbetid. I 2016 er der foretaget en ændring, som betyder, at indtægter fra udligningssager optages som en periodeafgrænsningspost og amortiseret over 20 år, mens omkostningerne aktiveres og afskrives over den samme periode.

Ændringen har medført, at egenkapitalen primo er reduceret med 120 mio.kr., udskudt skat er reduceret med 34 mio.kr. og der er opført en periodeafgrænsningspost under langfristede gældsforpligtelser på 154 mio.kr. Ændringen har endvidere medført, at sidste års resultat er reduceret med 17 mio.kr.

Ændring i regnskabsmæssige skøn

Syd Energi Net A/S har ændret det regnskabsmæssige skøn for levetiden af selskabets fjernaflæste målere. Tidligere har Syd Energi Net A/S afskrevet fjernaflæste målere over 10 år. Afskrivningsperiode ændres med virkning fra 1. januar 2016 til 15 år.

Syd Energi Net A/S var blandt de første selskaber, der udrullede fjernaflæste målere til selskabets andelshavere. Den hidtil anvendte afskrivningsperiode blev fastlagt ud fra den viden og erfaring med levetider, der var tilgængelige på daværende tidspunkt. Siden da har man i Syd Energi Net A/S såvel som i branchen som helhed opnået bedre viden om de fjernaflæste målere og deres faktiske levetider. Denne bedre viden har bl.a. betydet, at Sekretariatet for Energitilsynet til brug for benchmarking har fastlagt en branchestandard for aktivering og afskrivning på fjernaflæste målere, hvorefter de fjernaflæste målere afskrives over 15 år.

Syd Energi Net A/S ønsker med ændringen af afskrivningsperiode for fjernaflæste målere at bidrage til en større ensartethed i den anvendte regnskabspraksis elnetselskaberne imellem. En større grad af ensartethed i den anvendte regnskabspraksis vil bl.a. betyde en bedre grundlag for den fremadrettede benchmarking af elnetselskaberne. Derfor ønsker Syd Energi Net A/S at ændre selskabets afskrivningsperiode for fjernaflæste målere svarende til de 15 år, der fremgår af branchestandarden.

Såfremt afskrivningshorisonten var forblevet uændret, havde afskrivningerne for 2016 været 27,4 mio.kr større.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når virksomheden som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå virksomheden, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter, i takt med at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter SE a.m.b.a. (modervirksomheden) og de virksomheder (tilknyttede virksomheder), som kontrolleres af modervirksomheden jf. koncernoversigt. Modervirksomheden anses for at have kontrol, når den direkte eller indirekte ejer mere end 50 % af stemmerettighederne eller på anden måde kan udøve eller faktisk udøver bestemmende indflydelse. Tilknyttede virksomheder, der besiddes med henblik på helt eller delvist videresalg konsolideres ikke.

Virksomheder, hvori koncernen direkte eller indirekte besidder mellem 20 % og 50 % af stemmerettighederne og udøver betydelig, men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder, jf. koncernoversigt.

Konsolideringsprincipper

Koncernregnskabet udarbejdes på grundlag af regnskaber for SE a.m.b.a. og dets tilknyttede virksomheder. Udarbejdelse af koncernregnskabet sker ved sammenlægning af regnskabsposter af ensartet karakter. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, interne mellemværender og udbytter samt fortjenester og tab ved dispositioner mellem de konsoliderede virksomheder. De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med koncernens regnskabspraksis.

I koncernregnskabet indregnes de tilknyttede virksomheders regnskabsposter 100 %. Minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af resultatet præsenteres som en særskilt post i ledelsens forslag til resultatdisponering og deres andel af dattervirksomhedernes nettoaktiver præsenteres som en særskilt post under koncernens egenkapital.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af de tilknyttede virksomheders nettoaktiver på overtagelsestidspunktet opgjort til dagsværdi.

Virksomhedssammenslutninger

Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra overtagelses-tidspunktet og stiftelsestidspunktet. Solgte eller afviklede virksomheder indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til afståelsestidspunktet og afviklingstidspunktet.

Ved køb af nye virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, hvorefter de nytilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Der hensættes alene til dækning af omkostninger ved omstruktureringer i den erhvervede virksomhed i det omfang, de er besluttet i den erhvervede virksomheden inden overtagelsen. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger. Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle anlægsaktiver og afskrives systematisk over resultatopgørelsen efter en individuel vurdering af brugstiden. Hvis der ikke kan skønnes en pålidelig brugstid fastsættes denne til 10 år. Brugstiden revurderes årligt. Negative forskelsbeløb (negativ goodwill) indregnes i resultatopgørelsen som en indtægt.

Koncerninterne omstruktureringer behandles efter sammenlægningsmetoden.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse af kapitalandele

Fortjeneste eller tab ved afhændelse eller afvikling af tilknyttede virksomheder opgøres som forskellen mellem salgssummen eller afviklingssummen og den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiverne på afhændelses- henholdsvis afviklingstidspunktet, inklusive forventede omkostninger til salg eller afvikling.

Ophørte aktiviteter

Ophørte aktiviteter er væsentlige forretningsområder eller geografiske områder, der i henhold til en samlet plan er afhændet, lukket eller opgivet eller er besluttet afhændet, lukket eller opgivet, og som kan udskilles fra virksomhedens øvrige aktiviteter.

Resultatet af ophørte aktiviteter præsenteres i resultatopgørelsen som en særskilt post, der består af driftsresultatet efter skat for den pågældende aktivitet og eventuelle gevinster eller tab ved dagsværdiregulering eller salg af de aktiver og forpligtelser, der er tilknyttet aktiviteten.

Anlægsaktiver og grupper af aktiver, der er knyttet til de ophørte aktiviteter, præsenteres særskilt i balancen som aktiver bestemt for salg under omsætningsaktiver. Forpligtelser direkte tilknyttet de ophørte aktiviteter præsenteres som særskilte kortfristede forpligtelser i balancen.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles ved første indregning i balancen til kostpris og efterfølgende til dagsværdi. Afledte finansielle instrumenter indregnes under henholdsvis andre tilgodehavender og anden gæld.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af dags-

værdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatopgørelsen sammen med ændringer i værdien af det sikrede aktiv eller den sikrede forpligtelse.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af fremtidige transaktioner, indregnes direkte på egenkapitalen. Når de sikrede transaktioner realiseres, indregnes de akkumulerede ændringer som en del af kostprisen for de pågældende regnskabsposter.

For afledte finansielle instrumenter, som ikke opfylder betingelserne for at blive behandlet som sikringsinstrumenter, indregnes ændringer i dagsværdi løbende i resultatopgørelsen som finansielle poster.

Resultatopgørelsen

Bruttofortjeneste eller -tab

Bruttofortjeneste eller -tab omfatter nettoomsætning, arbejde udført for egen regning og opført under aktiver, andre driftsindtægter, omkostninger til råvarer og hjælpematerialer og eksterne omkostninger.

Nettoomsætning

Nettoomsætning ved distribution af el, internet og TV samt ved salg af el og andre tjenesteydelser indregnes i resultatopgørelsen, når levering og risikoovertagelse til køber har fundet sted. Nettoomsætning indregnes eksklusiv moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget og måles til dagsværdien af det fastsatte vederlag.

Igangværende arbejder for fremmed regning indregnes i nettoomsætningen, i takt med at produktionen udføres, således at nettoomsætningen svarer til salgsværdien af det i regnskabsåret udførte arbejde (produktionsmetoden).

Arbejde udført for egen regning og opført under aktiver

Arbejde udført for egen regning og opført under aktiver omfatter direkte personaleomkostninger, der er afholdt i regnskabsåret og indregnet i kostprisen for egenudviklede immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter omfatter indtægter af sekundær karakter set i forhold til virksomhedens hovedaktivitet.

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer omfatter regnskabsårets forbrug af råvarer og hjælpematerialer efter regulering for forskydning i beholdninger af disse varer mv. fra primo til ultimo. I posten indgår eventuelt svind og sædvanlige nedskrivninger af de pågældende lagerbeholdninger.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger, der vedrører virksomhedens primære aktiviteter, herunder biler, vedligeholdelse, reklame, edb, administration, lokaler, tab på debitorer mv. I posten indgår endvidere nedskrivninger af tilgodehavender indregnet under omsætningsaktiver.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager såvel som omkostninger til social sikring, pensioner o.l. for virksomhedens medarbejdere.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver består af regnskabsårets af- og nedskrivninger opgjort ud fra henholdsvis de fastsatte restværdier og brugstider for de enkelte aktiver og gennemførte nedskrivningstest og af gevinster og tab ved salg af materielle samt immaterielle anlægsaktiver.

Andre driftsomkostninger

Andre driftsomkostninger omfatter omkostninger af sekundær karakter set i forhold til virksomhedens hovedaktivitet.

Indtægter af kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder

Indtægter af kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder omfatter den forholdsmæssige andel af de enkelte virksomheders resultat. For tilknyttede virksomheder efter fuld eliminerings af interne avancer/tab og for associerede virksomheder efter forholdsmæssig eliminerings af interne avancer/tab.

Indtægter af andre finansielle anlægsaktiver

Indtægter af andre finansielle anlægsaktiver, omfatter afkast i form af renter, udbytte o.l. af finansielle anlægsaktiver, der ikke er kapitalandele i tilknyttede eller associerede virksomheder.

Andre finansielle indtægter

Andre finansielle indtægter består af renteindtægter, herunder renteindtægter fra tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder, nettokursgevinster vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver samt godtgørelser under acontoskatteordningen mv.

Andre finansielle omkostninger

Andre finansielle omkostninger består af renteomkostninger, herunder renteomkostninger fra gæld til tilknyttede virksomheder, nettokurstab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle forpligtelser samt tillæg under acontoskatteordningen mv.

Renteomkostninger og øvrige finansielle omkostninger vedrørende fremstilling af aktiver indregnes ikke i kostprisen for aktiver, men indregnes i resultatopgørelsen på tidspunktet for deres afholdelse.

Skat

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posterings direkte på egenkapitalen.

Den tilknyttede virksomhed Syd Energi Holding A/S er sambeskattet med alle tilknyttede danske virksomheder. Den aktuelle danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud).

BALANCEN

Erhvervede immaterielle anlægsaktiver

Erhvervede immaterielle anlægsaktiver mv. omfatter købt software.

Erhvervede immaterielle rettigheder måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Rettighederne afskrives lineært over den forventede brugstid. Afskrivningsperioden udgør 3-5 år, dog maksimalt restløbetiden for de pågældende rettigheder.

Erhvervede immaterielle anlægsaktiver mv. nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Goodwill

Goodwill er positive forskelsbeløb mellem kostpris og dagsværdien af overtagne aktiver og forpligtelser i virksomhedsovertagelsen. Goodwill afskrives lineært over den vurderede brugstid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Brugstiderne er fastlagt ud fra en vurdering af i hvilket omfang, der er tale om strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedsposition og langsigtet indtjeningsprofil og i hvilket omfang goodwillbeløbet inkluderer tidsbegrænsede immaterielle ressourcer, som det ikke har været muligt at udskille og indregne som særskilte aktiver. Hvis brugstiden ikke kan skønnes pålideligt fastsættes den til 10 år. Brugstiderne revideres årligt. De anvendte afskrivningsperioder udgør 5-20 år.

Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Udviklingsprojekter under udførelse

Udviklingsprojekter under udførelse omfatter igangværende udviklingsprojekter med tilknyttede immaterielle rettigheder og erhvervede immaterielle rettigheder.

Udviklingsprojekter vedrørende produkter og processer, der er klart definerede og identificerbare, hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og et potentielt fremtidigt marked eller udviklingsmulighed i virksomheden kan påvises, og hvor det er hensigten at fremstille, markedsføre eller anvende det pågældende produkt eller den pågældende proces, indregnes som immaterielle anlægsaktiver. Øvrige udviklingsomkostninger indregnes som omkostninger i resultatopgørelsen, når omkostningerne afholdes. Ved indregning af udviklingsprojekter som immaterielle anlægsaktiver bindes et beløb svarende til de afholdte omkostninger på egenkapitalen under reserve for udviklingsomkostninger, der nedbringes i takt med af- og nedskrivninger på udviklingsprojekterne.

Kostprisen for udviklingsprojekter omfatter omkostninger, herunder gager og afskrivninger, der direkte og indirekte kan henføres til udviklingsprojekterne.

Indirekte produktionsomkostninger i form af indirekte henførbare personaleomkostninger og afskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver, der er anvendt i udviklingsprocessen, indregnes i kostprisen baseret på det medgåede timeforbrug for det enkelte projekt.

Færdiggjorte udviklingsprojekter afskrives lineært over den forventede brugstid, der fastsættes ud fra en konkret vurdering af det enkelte udviklingsprojekt. Såfremt brugstiden ikke kan skønnes pålideligt fastsættes den til 10 år. For udviklingsprojekter, der er beskyttet af immaterielle rettigheder, udgør den maksimale afskrivningsperiode restløbetiden for de pågældende rettigheder. De anvendte afskrivningsperioder udgør 3-5 år.

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, produktionsanlæg og maskiner samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der afskrives ikke på grunde.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen og omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For egenfremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører og lønninger.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Bygninger	10-50 år
Produktionsanlæg og maskiner	2-20 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-8 år

Forventede brugstider og restværdier revurderes årligt.

Materielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder indregnes og måles i modervirksomhedens regnskab efter den indre værdis metode (equity-metoden). Dette indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi. For tilknyttede virksomheder fratrækkes de fulde interne fortjenester/tab og for associerede virksomheder fratrækkes de forholdsmæssige interne fortjenester/tab.

Tilknyttede og associerede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi måles til 0 kr. Eventuelle tilgodehavender hos disse virksomheder nedskrives til nettorealiseringsværdi ud fra en konkret vurdering. Såfremt modervirksomheden har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække den pågældende virksomheds forpligtelser og det er sandsynligt, at denne forpligtelse vil blive aktualiseret, indregnes en hensat forpligtelse målt til nutidsværdien af de omkostninger, det skønnes nødvendigt at afholde for at afvikle forpligtelsen.

Nettopskrivning af kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder overføres i forbindelse med resultatdisponeringen til reserve for nettopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen.

Goodwill opgøres som forskellen mellem kostprisen for kapitalandelene og dagsværdien af den forholdsmæssige andel af de overtagne aktiver og forpligtelser. Goodwill afskrives lineært over den vurderede brugstid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Brugstiderne er fastlagt ud fra en vurdering af i hvilket omfang, at der er tale om strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedsposition og langsigtet indtjeningsprofil og i hvilket omfang goodwillbeløbet inkluderer tidsbegrænsede immaterielle ressourcer, som det ikke har været muligt at udskille og indregne som særskilte aktiver. Hvis brugstiden ikke kan skønnes pålideligt fastsættes den til 10 år. Brugstiderne revurderes årligt. De anvendte afskrivningsperioder udgør 5-20 år.

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Over- og underdækninger

Regulatoriske over-/ underdækninger opgøres ud fra selskabets indtægtsramme og indregnes som tilgodehavender eller gæld. Over-/ underdækning afregnes med forbrugerne efterfølgende.

Andre værdipapirer og kapitalandele

Andre værdipapirer og kapitalandele omfatter unoterede kapitalandele, der måles til kostpris. Andre værdipapirer og kapitalandele nedskrives til eventuel lavere nettorealiseringsværdi.

Udskudt skat

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser, hvor den skattemæssige værdi af aktiverne opgøres med udgangspunkt i den planlagte anvendelse af det enkelte aktiv.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændring i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatser indregnes i resultatopgørelsen.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede, skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, aktivet forventes at kunne realiseres til, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoskatteaktiver.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris, opgjort efter FIFO-metoden, eller nettorealiseringsværdi, hvor denne er lavere.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen med tillæg af hjemtagelsesomkostninger. Kostprisen for fremstillede varer og varer under fremstilling omfatter omkostninger til råvarer, hjælpematerialer og direkte løn samt indirekte produktionsomkostninger.

Nettorealiseringsværdi for varebeholdninger opgøres som forventet salgspris med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der skal afholdes for at effektuere salget.

Aktiver bestemt for salg

Aktiver bestemt for salg er aktiver, der er knyttet til ophørende aktiviteter, jf. ovenstående afsnit "Ophørte aktiviteter".

Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning måles til salgsværdien af det på balancedagen udførte arbejde.

Salgsværdien måles på baggrund af færdiggørelsesgraden og de samlede forventede indtægter på det enkelte igangværende arbejde. Færdiggørelsesgraden beregnes normalt som forholdet mellem det faktiske ressourceforbrug og det totale budgetterede ressourceforbrug.

Hvis salgsværdien af et igangværende arbejde ikke kan opgøres pålideligt, måles salgsværdien til de medgåede omkostninger eller til nettorealiseringsværdien, hvis denne er lavere.

Det enkelte igangværende arbejde indregnes i balancen under tilgodehavender eller gældsforpligtelser, afhængigt af om nettoværdien, der er opgjort som salgsværdien med fradrag af modtagne forudbetalinger, er positiv eller negativ.

Omkostninger i forbindelse med salgsarbejde og opnåelse af kontrakter samt finansieringsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen, når de afholdes.

Tilgodehavende og skyldig selskabsskat

Aktuelle skatteforpligtelser eller tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, der er reguleret for betalt acontoskat.

Periodeafgrænsningsposter (aktiver)

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Andre værdipapirer og kapitalandele (omsætningsaktiver)

Værdipapirer indregnet under omsætningsaktiver omfatter børsnoterede aktier og obligationer, der måles til dagsværdi på balancedagen.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger omfatter kontante beholdninger og bankindeståender.

Egenkapital/regional udvikling/vækstpuljer

Ved disponeringen af årets resultat foretages en overførsel til regional udvikling og vækstpuljer. I takt med at bestyrelsen bevilger beløb til godkendte formål, overføres beløbene til skyldige omkostninger, indtil udbetaling sker.

Andre hensatte forpligtelser

Andre hensatte forpligtelser omfatter forventede omkostninger

til garantiforpligtelser mv. Andre hensatte forpligtelser indregnes og måles som det bedste skøn over de omkostninger, der er nødvendige for på balancedagen at afvikle forpligtelserne.

Hensatte forpligtelser med forventet forfaldstid ud over et år fra balancedagen måles til tilbagediskonteret værdi.

Gæld til realkreditinstitutter

Gæld til realkreditinstitutter i form af prioritetsgæld måles på tidspunktet for lånoptagelse til kostpris, der svarer til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles prioritetsgæld til amortiseret kostpris. Dette betyder, at forskellen mellem provenuet ved lånoptagelsen og den nominelle værdi, der skal tilbagebetales, indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden som en finansiel omkostning ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Operationelle leasingaftaler

Leasingydelser vedrørende operationelle leasingaftaler indregnes lineært i resultatopgørelsen over leasingperioden.

Andre finansielle forpligtelser

Andre finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Periodeafgrænsningsposter (gældsforpligtelser)

Periodeafgrænsningsposter indregnet under forpligtelser omfatter modtagne indtægter til resultatføring i efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt likviderne ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme vedrørende driftsaktiviteter præsenteres efter den indirekte metode og opgøres som driftsresultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital og betalt selskabsskat.

Pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af virksomheder, aktiviteter og finansielle anlægsaktiver samt køb, udvikling, forbedring og salg mv. af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Pengestrømme vedrørende finansieringsaktiviteter omfatter optagelse af lån og afdrag på rentebærende gæld.

Likvider omfatter likvide beholdninger og kortfristede værdipapirer med ubetydelig kursrisiko, med fradrag af kortfristet bankgæld.

Der er ikke udarbejdet særskilt pengestrømsopgørelse for modervirksomheden, da denne er indeholdt i pengestrømsopgørelsen for koncernen.

RESULTATOPGØRELSE FOR 2016

Moderselskab 2015 t.kr.	Moderselskab 2016 t.kr.		Note	Koncern 2016 t.kr.	Koncern 2015 t.kr.
0	0	Nettoomsætning	4	3.779.874	4.175.768
0	0	Arbejde udført for egen regning og opført under aktiver		56.585	66.917
0	0	Samlede driftsindtægter		3.836.459	4.242.685
0	0	Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer		-1.812.241	-2.276.198
-1.064	-1.250	Andre eksterne omkostninger		-326.710	-352.940
-1.064	-1.250	Bruttofortjeneste		1.697.508	1.613.547
-1.634	-1.490	Personaleomkostninger	5	-782.267	-705.620
0	0	Af- og nedskrivninger	6	-2.073.744	-781.791
0	0	Andre driftsomkostninger		-9.061	0
-2.698	-2.740	Driftsresultat		-1.167.564	126.136
-60.716	-735.816	Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder	12	0	0
0	0	Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder	13	9.604	-134.318
10.742	1.684.914	Indtægter af andre finansielle anlægsaktiver		2.161.562	11.345
43	8.667	Finansielle indtægter	7	21.231	10.127
-10.765	-10.874	Finansielle omkostninger	8	-60.311	-73.091
-63.394	944.151	Resultat før skat		964.522	-59.801
0	0	Skat af årets resultat	9	-20.371	-3.875
-63.394	944.151	Årets resultat	10	944.151	-63.676

BALANCE PR. 31.12.2016

Moderselskab 2015 t.kr.	Moderselskab 2016 t.kr.		Note	Koncern 2016 t.kr.	Koncern 2015 t.kr.
0	0	Færdiggjorte udviklingsprojekter		24.909	0
0	0	Erhvervede immaterielle anlægsaktiver		85.793	84.017
0	0	Goodwill		38.626	1.358.239
0	0	Udviklingsprojekter under udførelse		0	10.668
0	0	Immaterielle anlægsaktiver	11	149.328	1.452.924
0	0	Grunde og bygninger		573.032	554.771
0	0	Produktionsanlæg		8.428.380	7.684.323
0	0	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		59.581	68.288
0	0	Materielle anlægsaktiver under udførelse		136.407	89.090
0	0	Materielle anlægsaktiver	11	9.197.400	8.396.472
8.223.093	8.640.124	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	12	0	0
0	0	Kapitalandele i associerede virksomheder	13	456.700	391.655
1.752.129	0	Andre værdipapirer og kapitalandele	12,13	55.962	1.792.211
0	0	Andre tilgodehavender	13	4.812	4.812
0	0	Udskudte skatteaktiver	13, 14	173.081	212.988
9.975.222	8.640.124	Finansielle anlægsaktiver		690.555	2.401.666
9.975.222	8.640.124	Anlægsaktiver		10.037.283	12.251.062
0	0	Råvarer og hjælpematerialer		104.510	101.201
0	0	Fremstillede varer og handelsvarer		0	47
0	0	Aktiver bestemt for salg		14.831	12.591
0	0	Varebeholdninger		119.341	113.839
0	0	Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		729.446	892.360
0	0	Igangværende arbejder for fremmed regning	15	17.059	11.306
4.002	0	Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		0	0
138	117	Andre tilgodehavender	16, 25	202.038	108.646
0	0	Periodeafgrænsningsposter	17	29.611	31.381
0	0	Reguleringsmæssige underdækninger		90.269	64.617
4.140	117	Tilgodehavender		1.068.423	1.108.310
2.787	1.886.720	Andre værdipapirer og kapitalandele		2.082.375	201.109
2.642	1.043.821	Likvide beholdninger		1.992.304	193.971
9.569	2.930.658	Omsætningsaktiver		5.262.443	1.617.229
9.984.791	11.570.782	Aktiver i alt		15.299.726	13.868.291

BALANCE PR. 31.12.2016

Moderselskab 2015 t.kr.	Moderselskab 2016 t.kr.		Note	Koncern 2016 t.kr.	Koncern 2015 t.kr.
1.609.323	828.436	Reserve for nettoopskrivninger efter indre værdis metode		0	0
7.202.397	9.972.973	Overført overskud		10.781.980	8.811.720
0	0	Reserve for udviklingsomkostninger		19.429	0
20.147	5.144	Regional udvikling	18	5.144	20.147
9.072	18.740	SE Vækstpulje	19	18.740	9.072
0	146.753	SE Vækstpulje Nyfors	20	146.753	0
8.840.939	10.972.046	Egenkapital		10.972.046	8.840.939
0	0	Andre hensatte forpligtelser	21	4.500	1.000
0	0	Hensatte forpligtelser		4.500	1.000
0	0	Gæld til realkreditinstitutter		2.098.523	2.237.778
454.325	2.500	Bankgæld		2.500	714.325
0	0	Finansielle leasingforpligtelser		0	74
0	0	Modtagne deposita		1.005	1.005
0	0	Anden gæld	25	106.547	73.650
0	0	Periodeafgrænsningsposter	22	150.112	154.341
454.325	2.500	Langfristede gældsforpligtelser	23	2.358.687	3.181.173
2.500	2.500	Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser	23	143.830	143.460
0	0	Bankgæld		349.942	492.009
0	0	Modtagne forudbetalinger fra kunder	15	821	2.429
431	491	Leverandører af varer og tjenesteydelser		255.119	274.020
658.662	570.258	Gæld til tilknyttede virksomheder		0	0
0	0	Gæld til associerede virksomheder		9.061	0
132	0	Skyldig skat		0	0
14.532	7.931	Regional udvikling, skyldige beløb		7.931	14.532
9.485	10.457	SE Vækstpulje, skyldige beløb		10.457	9.485
0	2.428	SE Vækstpulje Nyfors, skyldige beløb		2.428	0
3.785	2.171	Anden gæld	24	881.263	606.770
0	0	Periodeafgrænsningsposter	22	303.641	302.474
689.527	596.236	Kortfristede gældsforpligtelser		1.964.493	1.845.179
1.143.852	598.736	Gældsforpligtelser		4.323.180	5.026.352
9.984.791	11.570.782	Passiver i alt		15.299.726	13.868.291
		Usædvanlige forhold	1		
		Begivenheder efter balancedagen	2		
		Usikkerhed ved indregning og måling	3		
		Afledte finansielle instrumenter	25		
		Pantsætninger og sikkerhedsstillelser	26		
		Eventualaktiver	27		
		Kautions- og eventualforpligtelser	28		
		Øvrige noter	29-31		

EGENKAPITALOPGØRELSE FOR 2016

Moderselskab	Nettopskrivning af kapitalandele	Overført overskud t.kr.	Reserve for udviklingsomkostninger t.kr.	Regional udvikling t.kr.	SE Vækstpulje t.kr.	SE Vækstpulje Nyfors t.kr.	I alt t. kr.
Egenkapital jf. årsrapport 2015	1.729.709	7.202.397	0	20.147	9.072	0	8.961.325
Rettelse af væsentlig fejl	-120.386	0	0	0	0	0	-120.386
Korrigeret egenkapital, primo	1.609.323	7.202.397	0	20.147	9.072	0	8.840.939
Tilgang, Nyfors	0	1.183.746	0	0	0	50.000	1.233.746
Overførsel	0	0	0	-15.000	15.000	0	0
Bevilget i året	0	0	0	-3	-15.188	-3.247	-18.438
Egenkapitalposterings	-28.352	0	0	0	0	0	-28.352
Årets resultat	-752.535	1.586.830	0	0	9.856	100.000	944.151
Egenkapital ultimo	828.436	9.972.973	0	5.144	18.740	146.753	10.972.046

Koncern	Overført overskud t.kr.	Reserve for udviklingsomkostninger t.kr.	Regional udvikling t.kr.	SE Vækstpulje t.kr.	SE Vækstpulje Nyfors t.kr.	I alt t. kr.
Egenkapital jf. årsrapport 2015	8.932.106	0	20.147	9.072	0	8.961.325
Rettelse af væsentlig fejl	-120.386	0	0	0	0	-120.386
Korrigeret egenkapital, primo	8.811.720	0	20.147	9.072	0	8.840.939
Tilgang, Nyfors	1.183.746	0	0	0	50.000	1.233.746
Overførsel	0	0	-15.000	15.000	0	0
Bevilget i året	0	0	-3	-15.188	-3.247	-18.438
Egenkapitalposterings	-36.349	0	0	0	0	-36.349
Skat af egenkapital posterings	7.997	0	0	0	0	7.997
Årets resultat	834.295	0	0	9.856	100.000	944.151
Overførsel, udviklingsomkostninger	-19.429	19.429	0	0	0	0
Egenkapital ultimo	10.781.980	19.429	5.144	18.740	146.753	10.972.046

PENGESTRØMSOPGØRELSE FOR 2016

	Note	Koncern 2016 t. kr.	Koncern 2015 t. kr.
Driftsresultat		-1.167.564	148.006
Afskrivninger MV.		2.073.744	781.791
Ændring i driftskapital	29	345.434	95.057
Ændring i hensatte forpligtelser		3.500	0
		1.255.114	1.024.854
Modtagne finansielle indtægter		12.898	10.127
Betalte finansielle omkostninger		-66.951	-73.569
Betalt/modtaget selskabskat		-952	134
Indtægter fra andre kapitalandele		359	603
Pengestrømme vedrørende drift		1.200.468	962.149
Køb af immaterielle anlægsaktiver		-120.600	-69.748
Salg af immaterielle anlægsaktiver		28.958	0
Køb af materielle anlægsaktiver		-712.126	-683.217
Salg af materielle anlægsaktiver		80.881	27.948
Køb af finansielle anlægsaktiver		-125.619	-156.092
Salg af finansielle anlægsaktiver		3.543.275	0
Tilgang/afgang andre tilgodehavender		0	2.862
Salg af virksomheder		5.200	0
Pengestrømme vedrørende investeringer		2.699.969	-878.247
Optagelse af langfristede gældsforpligtelser		0	100.000
Afdrag på langfristede gældsforpligtelser		-850.784	-146.058
Udbetalt fra regional udvikling og SE Vækstpulje		-18.438	-25.104
Modtaget udbytte		33.984	0
Pengestrømme vedrørende finansiering		-835.238	-71.162
Ændring i likvider		3.065.199	12.740
Likvider primo		-96.929	-109.361
Overførsel af finansielle værdipapirer til handelsbeholdning		919.385	0
Tilgang, Nyfors		-171.013	0
Kursregulering af likvider		8.095	-308
Likvider ultimo		3.724.737	-96.929
Likvider ultimo fordeler sig:			
Likvide beholdninger		1.992.304	193.971
Værdipapirer		2.082.375	201.109
Bankgæld		-349.942	-492.009
		3.724.737	-96.929

NOTER

1. Usædvanlige forhold

Årets resultat er positivt påvirket af salg af finansielle anlægsaktiver med 2.221 mio.kr.

Årets resultat er negativt påvirket af nedskrivning af goodwill med 1.253 mio.kr.

SE-koncernen fusionerede i maj 2016 med Nyfors a.m.b.a. Nyfors koncernens selskaber påvirker ved indtræden egenkapitalen positivt med 1.234 mio.kr. samt er indregnet i resultatopgørelsen for 2016 fra fusionstidspunktet.

For at imødegå de nødvendige investeringer i hele el-nettet med rettidig omhu – herunder udskiftning af ældre kabler og transformere samt digitalisering af målere og enheder – er det besluttet at regulere nettarifferne midlertidigt.

2. Begivenheder efter balancedagen

Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

3. Usikkerhed ved indregning og måling

Nedskrivningstest af fibernet:

Ledelsen i koncernens datterselskab, SE Fibernet A/S, har som følge af tidligere års nedskrivninger, samt selskabets finansielle præstationer, identificeret, at der er usikkerhed ved indregning og måling af selskabets produktionsanlæg og maskiner.

Til imødegåelse af denne risiko har selskabets ledelse i forbindelse med udarbejdelsen af årsrapporten udarbejdet nedskrivningstest af selskabets produktionsanlæg og maskiner. Nedskrivningstesten er udarbejdet efter DCF-metoden på baggrund af selskabets strategiske målsætninger om omkostningsbesparelse og forventninger til den fremtidige indtjening.

Forudsætningerne for beregningen bygger på et forventet cashflow som tilbagediskonteres over en 30 års budgetperiode med en WACC på 5,2 % uden vækst i terminalperioden. WACC'en er fastsat på baggrund af ledelsens kendskab til branchen.

Det er ledelsens vurdering, at den bogførte værdi svarer til resultat af den udarbejdede nedskrivningstest.

Salg af el:

Selskabet foretager periodisering af elsalg på baggrund af udsendte årsopgørelser i den efterfølgende periode. Selskabet følger løbende sammenhængen mellem indkøbte og solgte kWh for kontinuerligt at sikre balance heri. Der er i sagens natur usikkerheder forbundet med periodiseringen, hvilket blandt andet skyldes faktorer som: Forskel i aflæsningstidspunktet for slutbrugerne, fejl i indberetningerne fra de tilknyttede netselskaber samt muligheden for fejlgistreringer hos Danske Commodities. Der bliver løbende indberettet korrektioner fra disse kilder, som kan medføre tilbagebetaling eller ekstra opkrævning hos selskabet. Da disse data genereres af kilder uden for selskabets kontrol, er det ikke muligt at lave en pålidelig opgørelse af disse usikkerheder, men en stor del kan elimineres ved afstemning af energibalancer, der kan gennemføres i forbindelse med årsafregningen. Det vurderes, at de beløbsmæssige usikkerheder ligger inden for et spænd på 1 mio. kr.

Reguleringsmæssige indtægter

Selskabet er underlagt ellovens bestemmelser omkring begrænsning i opkrævning af indtægter hos forbrugerne. Selskabets regnskabspraksis er indregning af indtægter i henhold til de regulatoriske indtægter.

Selskabet har – i lighed med den øvrige el-branche – ikke modtaget endeligt tilsagn fra Energitilsynet på de endelige indtægtsrammer m.v. for 2014 og tidligere år. Selskabet har indregnet en andel af den forventede indtægtsramme for foregående år. Andelen, som indregnes, er besluttet opkrævet af selskabets ledelse. Selskabet har indregnet beregnet forventet indtægtsrammer for 2016 i årsrapporten. Endelig indtægtsrammeregulering for 2016 vil kunne afvige herfra. Afvigelsen vil kunne repræsentere en eventalforpligtelse eller et eventuelaktiv for selskabet, som ikke er indregnet i årsregnskabet.

NOTER

Moderselskab 2015 t.kr.	Moderselskab 2016 t.kr.		Koncern 2016 t.kr.	Koncern 2015 t.kr.
4. Nettoomsætning				
0	0	Energi & Klima	1.880.417	2.358.609
0	0	Kommunikation	1.846.636	1.768.648
0	0	Andet salg	52.821	48.511
0	0		3.779.874	4.175.768

Nettoomsætningen vedrører hjemmemarkedet

Nettoomsætningens udvikling fra 2015 til 2016 er væsentligt påvirket af følgende forhold:

Nyfors' selskaber indgår i koncernen efter fusionen i maj 2016. 170.000

Efter overgangen til Engrosmodellen 1. april 2016 indregnes PSO-tarif ikke i nettoomsætning samt omkostninger til råvarer og hjælpematerialer. Ændringen har ingen resultateffekt -285.000

Efter overgangen til Engrosmodellen 1. april 2016 er opkrævning af PSO-tarif, systemtarif, og transmission-nettarif overgået fra Net-selskab til el-handelselskab. Da SYD ENERGI Net A/S transporterer ca. 1,2 Twh mere end SYD ENERGI Salg A/S sælger medfører ændringen en reduktion af nettoomsætning samt omkostninger til råvarer og hjælpematerialer. Ændringen har ingen resultateffekt. -252.000

Øvrige ændringer, herunder frasolgte virksomheder -29.000

-396.000

NOTER

Moderselskab 2015 t.kr.	Moderselskab 2016 t.kr.		Koncern 2016 t.kr.	Koncern 2015 t.kr.
		5. Personaleomkostninger		
4.469	5.351	Lønninger og gager	668.085	600.709
0	0	Pensionsbidrag	70.963	55.284
0	0	Andre sociale omkostninger m.m.	13.622	20.891
890	498	Andre personaleomkostninger	29.597	28.736
-3.725	-4.359	Refunderede omkostninger	0	0
1.634	1.490		782.267	705.620
		Herudover har moderselskabet betalt management fee til SYD ENERGI Service A/S		
800	500	Vederlag til moderselskabets: Direktion	10.114	8.678
2.851	4.369	Bestyrelse	4.369	2.851
0	0	Gennemsnitligt antal medarbejdere	1.456	1.325
		6. Af- og nedskrivninger		
0	0	Erhvervede immaterielle anlægsaktiver	49.167	40.435
0	0	Goodwill	1.344.691	87.781
0	0	Bygninger	30.688	30.242
0	0	Produktionsanlæg	609.137	588.005
0	0	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	28.065	26.935
0	0	Tab/fortjeneste ved salg af materielle anlægsaktiver	11.996	8.393
0	0		2.073.744	781.791
		7. Finansielle indtægter		
6	1.233	Renter fra tilknyttede virksomheder	0	0
0	7.332	Afkast af værdipapirer	12.707	2.464
37	102	Øvrige finansielle indtægter	8.524	7.663
43	8.667		21.231	10.127
		8. Finansielle omkostninger		
6.391	5.707	Renter til tilknyttede virksomheder	0	0
0	0	Renter af realkreditgæld	40.810	50.771
4.374	5.167	Øvrige finansielle omkostninger	19.501	22.320
10.765	10.874		60.311	73.091

NOTER

Moderselskab 2015 t.kr.	Moderselskab 2016 t.kr.		Koncern 2016 t.kr.	Koncern 2015 t.kr.
9. Skat af årets resultat				
0	0	Årets ændring i udskudt skat	-25.317	-5.854
0	0	Effekt af ændrede skattesatser	0	1.495
0	0	Regulering vedrørende tidligere år	4.946	484
0	0		-20.371	-3.875
10. Forslag til resultatdisponering				
-43.996	-752.535	Overført til reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode	0	0
0	9.856	Overført til SE Vækstpulje	9.856	0
0	100.000	Overført til SE Vækstpulje Nyfors	100.000	0
-19.398	1.586.830	Overført resultat	834.295	-63.394
0	0	Minoritetsinteressers andel af resultatet	0	-282
-63.394	944.151	Disponering	944.151	-63.676

	Færdig- gjorte udviklings- projekter t.kr.	Erhvervede immaterielle anlægs- aktiver t.kr.	Goodwill t.kr.	Udviklings- projekter under udførelse t.kr.	Grunde og bygninger t.kr.	Produktions- anlæg t.kr.	Andre anlæg, drifts- materiel og inventar t.kr.	Materielle anlægs- aktiver under udførelse t.kr.
11. Immaterielle og materielle anlægsaktiver - koncern								
Kostpris primo	0	170.175	1.631.017	10.668	747.449	12.449.791	234.016	89.091
Tilgang	27.717	50.557	25.078	10.933	48.948	1.362.282	21.886	127.236
Overførsler	0	6.331	0	0	0	0	0	-1.513
Afgang	0	-13.007	-795	-21.601	0	-42.196	-104.485	-78.407
Kostpris ultimo	27.717	214.056	1.655.300	0	796.397	13.769.877	151.417	136.407
Af- og nedskrivninger primo	0	-86.158	-272.778	0	-192.677	-4.765.468	-165.728	0
Overførsler	0	-237	0	0	0	0	0	0
Årets afskrivninger	-2.808	-46.359	-8.438	0	0	-609.137	-28.065	0
Årets nedskrivninger	0	0	-1.336.253	0	-30.688	0	0	0
Tilbageførsel ved afgang	0	4.491	795	0	0	33.108	101.957	0
Af- og nedskrivninger ultimo	-2.808	-128.263	-1.616.674	0	-223.365	-5.341.497	-91.836	0
Regnskabsmæssig værdi	24.909	85.793	38.626	0	573.032	8.428.380	59.581	136.407

Udviklingsprojekter

De indregnede udviklingsprojekter i 2016 vedrører specifikt udvikling af systemer og processer til brug for Engrosmodellen, som anvendes til fakturering og opførelse af selskabets el-kunder. De påløbne udviklingsomkostninger er klart definerede og vedrører lønninger, fremmedydelse og andre omkostninger. Udviklingen er et lovkrav for at kunne servicere de kunder, som selskabet betjener, hvilket dermed sikrer virksomhedens eksistensgrundlag. Med baggrund heri vurderer ledelsen, at udviklingsprojekter har en værdi.

NOTER

	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder t.kr.	Andre kapitalandele og værdipapirer t.kr.
12. Finansielle anlægsaktiver - moderselskab		
Kostpris primo	6.630.490	1.728.199
Overførsel	0	-432.050
Tilgang	1.181.198	0
Afgang	0	-1.296.149
Kostpris ultimo	7.811.688	0
Opskrivninger primo	1.592.604	23.930
Andel af året resultat	-735.816	0
Egenkapitalreguleringer	-28.352	0
Overførsel	0	-487.335
Værdiregulering	0	463.405
Opskrivninger ultimo	828.436	0
Regnskabsmæssig værdi	8.640.124	0

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder omfatter:
SYD ENERGI Holding A/S, Esbjerg, 100%
Nyfors Holding A/S, Brønderslev, 100%

NOTER

	Kapitalandele i associerede virksomheder t.kr.	Andre kapitalandele t.kr.	Andre tilgodehavender t.kr.	Udskudt skat t.kr.
13. Finansielle anlægsaktiver - koncern				
Kostpris primo	564.667	1.150.513	4.812	212.988
Overførsler	-8.217	-263.291	0	0
Tilgang	122.749	551.380	0	0
Afgang	-24.618	-1.325.373	0	-39.907
Kostpris ultimo	654.581	113.229	4.812	173.081
Opskrivninger primo	0	641.698	0	0
Andel af årets resultat	0	466.205	0	0
Tilbageførsel ved afgang	0	-2.800	0	0
Overførsel	0	-1.105.103	0	0
Opskrivninger ultimo	0	0	0	0
Nedskrivninger primo	-173.012	0	0	0
Overførsel	893	-57.267	0	0
Egenkapitalregulering	-20.912	0	0	0
Afskrivning på goodwill	-625	0	0	0
Andel af årets resultat	10.229	0	0	0
Modtaget udbytte	-14.454	0	0	0
Nedskrivninger ultimo	-197.881	-57.267	0	0
Regnskabsmæssig værdi	456.700	55.962	4.812	173.081

Kapitalandele i associerede virksomheder omfatter:

SE Blue Renewables K/S, København 50,0%		
SE Blue Renewables GP ApS, København 50,0%		
Clever A/S, København 42,4%		
Verdo Tele A/S, Randers 25,0%		
SEF Fiber A/S, Svendborg, 25,0%		
SE Blue Equity I K/S, Kolding, 24,0%	23.078	374.354
Landbrugsselskabet LI. Roagervej A/S, København, 50%		
Bredbånd Nord Ejendomme I/S, Brønderslev, 33,3%		

Resultat

Egenkapital

Associerede virksomheder, der ikke er målt til indre værdi

Indregning af selskabets investering i SE Blue Equity I K/S efter indre værdis metode ikke fuldt ud er muligt som følge af manglende adgang til detaljeret regnskabsmateriale i selskaberne ejet af SE Blue Equity.

I K/S har SE Blue Holding A/S ikke været i stand til at opgøre den regnskabsmæssige indre værdi i overensstemmelse med SE koncernens anvendte regnskabspraksis. Som følge heraf har SE Blue Holding A/S indregnet kapitalandelen i SE Blue Equity I K/S til kostpris.

Andre kapitalandele omfatter:

Nianet a/s, Glostrup, 16,1%
Net-Sam Scada A/S, Aarhus, 12,4%
A/S Plantningselskabet Sønderjylland, Tønder, 8,3%
Blue Equity Management A/S, Kolding 10,0 %
Ærøportalen ApS, Marstal, 7,2%
Mayday Invest A/S, Aabenraa, 2,8%
Ærø Vind 1 I/S, 1,6%
Ærø Vind 4 I/S, 1,5%
Forskerparken Syd A/S, Sønderborg, 0,2%
Blue Equity II K/S, Kolding, 14,5%

NOTER

Moderselskab 2015 t.kr.	Moderselskab 2016 t.kr.		Koncern 2016 t.kr.	Koncern 2015 t.kr.
14. Udskudte skatteaktiver				
Udskudt skat hviler på følgende poster:				
0	0	Immaterielle anlægsaktiver	-24.366	-1.711
0	0	Materielle anlægsaktiver	54.182	238.644
0	0	Finansielle anlægsaktiver	-10.347	14.804
0	0	Varelager	1.648	987
0	0	Tilgodehavender	-3.507	1.655
0	0	Værdipapirer og andre kapitalandele	0	7
0	0	Hensatte forpligtelser	330	220
0	0	Anden gæld	0	1.066
0	0	Gældsforpligtelser	28.937	-142.967
0	0	Skattemæssigt underskud	126.204	100.283
0	0		173.081	212.988

Bevægelser i året

Primo	212.988
Tilgang virksomhedsovertagelse	-22.587
Indregnet i resultatopgørelsen	-25.317
Indregnet direkte på egenkapitalen	7.997
Ultimo	173.081

Særlige forhold omkring indregning af skatteaktiver:

Udskudt skatteaktiv vedrører primært underskud fra tidligere år som følge af høje indgangsværdier på diverse aktiver samt materielle anlægsaktiver, hvor vi har afskrevet mindre skattemæssigt end regnskabsmæssigt.

Med udgangspunkt i resultatet for 2016 samt forventningerne til de kommende års regnskabsmæssige resultater skønnes det, at det udskudte skatteaktiv kan udnyttes inden for 3-5 år.

NOTER

Moderselskab 2015 t.kr.	Moderselskab 2016 t.kr.		Koncern 2016 t.kr.	Koncern 2015 t.kr.
15. Igangværende arbejder				
0	0	Salgsværdi af udførte arbejder	44.129	36.863
0	0	Foretagne acontofaktureringer	-27.891	-27.986
0	0		16.238	8.877
Nettoværdien er indregnet således i balancen:				
0	0	Igangværende arbejder	17.059	11.306
0	0	Modtagne forudbetalinger fra kunder	-821	-2.429
0	0		16.238	8.877
16. Andre tilgodehavender				
Heraf forfalder 24.293 t.kr. (18.379 t.kr.) efter 1 år				
17. Periodeafgrænsningsposter (omsætningsaktiver)				
Periodeafgrænsningsposter vedrører forudbetalte omkostninger for 2017				
18. Regional udvikling				
24.500	20.147	Saldo primo	20.147	24.500
-15.000	-15.000	Overførsel	-15.000	-15.000
-154	-3	Bevilget i året	-3	-154
10.801	0	Tilbageførte bevillinger	0	10.801
20.147	5.144	Saldo ultimo	5.144	20.147
19. SE Vækstpulje				
7.288	9.072	Saldo primo	9.072	7.288
15.000	15.000	Overførsel	15.000	15.000
-13.216	-17.766	Bevilget i året	-17.766	-13.216
0	2.578	Tilbageføre bevillinger	2.578	0
0	9.856	Forslået overførsel	9.856	0
9.072	18.740	Saldo ultimo	18.740	9.072
20. Nyfors Vækstpulje				
0	0	Saldo primo	0	0
0	50.000	Overførsel	50.000	0
0	-3.247	Bevilget i året	-3.247	0
0	0	Tilbageføre bevillinger	0	0
0	100.000	Forslået overførsel	100.000	0
0	146.753	Saldo ultimo	146.753	0

NOTER

21. Andre hensatte forpligtelser

Andre hensatte forpligtelser omfatter hensættelser til reklamationer.

22. Periodeafgrænsningsposter (gældsforpligtelser)

Periodeafgrænsningsposter indregnet under langfristede gældsforpligtelser vedrører periodisering af indtægter vedr. tilskud til udligningsordninger.

Periodeafgrænsningsposter indregnet under kortfristede gældsforpligtelser vedrører periodisering af indtægter fra kunder.

	Forfald indenfor 1 år t.kr.	Forfald efter 1 år t.kr.	Gæld i alt t.kr.
23a. Langfristede gældsforpligtelser - moderselskab			
Bånlån	2.500	2.500	5.000
23b. Langfristede gældsforpligtelser - koncern			
Gæld til realkreditinstitutter	141.023	2.098.523	2.239.546
Leasingforpligtelser	74	0	74
Banklån	2.500	2.500	5.000
Deposita	0	1.005	1.005
Anden gæld	0	106.547	106.547
Leverandørgæld	0	0	0
Periodeafgrænsningsposter	233	150.112	150.345
	143.830	2.358.687	2.502.517
Efter mere end 5 år forfalder:			
Gæld til realkreditinstitutter			1.700.760
Deposita			1.005
Periodeafgrænsningsposter			84.865

NOTER

Moderselskab 2015 t.kr.	Moderselskab 2016 t.kr.		Koncern 2016 t.kr.	Koncern 2015 t.kr.
		24. Anden gæld		
0	0	Feriepengeforpligtelser	62.994	56.888
0	0	Moms og afgifter	414.728	169.724
3.785	2.171	Andre skyldige beløb	403.541	380.158
3.785	2.171		881.263	606.770

25. Afløede finansielle instrumenter

Renteswap

I langfristet anden gæld indgår negativ dagsværdi af renteswap på 107 mio. kr. De enkelte renteswaps er indgået til sikring af en fast rente på koncernens variabelt forrentede lån. Den samlede gæld, som er rentesikret, udgør pr. 31.12.2016 i alt 1.257 mio. kr. og sikrer en fast rente mellem 1,3 % og 2,2 %. De indgåede aftaler har forskellig løbetid. Aftalerne udløber i perioden fra den 30.09.2019 frem til den 30.06.2033.

Handel med finansielle el-kontrakter

Der anvendes sikringskontrakter til styring af de markedsrisici, der opstår som følge af handel med el. Der er af bestyrelsen fastsat en ramme, både inden for produkter og perioder, der sikrer priserne i op til fem år og derved skaber sikre, stabile pengestrømme.

Der er indgået termins- og optionskontrakter om køb af strøm fra SE Blue Renewables (associeret virksomhed) for i alt 618.643 MWh for 2017 til 2019, hvilket udgør under 15 % af det forventede el-salg i perioden. Dagsværdireguleringen er indregnet i egenkapitalen med 18.220 t.kr. som følge af, at terminskontrakten sikrer de fremtidige pengestrømme. Terminskontrakterne har en løbetid på 12 måneder gældende for årene 2017 til 2019. Terminskontrakten er indregnet under andre tilgodehavender med en positiv dagsværdi på 23.359 t.kr.

Moderselskab 2015 t.kr.	Moderselskab 2016 t.kr.		Koncern 2016 t.kr.	Koncern 2015 t.kr.
		26. Pantsætninger og sikkerhedsstillelse		
		Koncernens gæld til realkreditinstitutter er sikret ved pant i andre anlæg, driftsmateriel og inventar samt ejendomme.		
0	0	Regnskabsmæssig værdi af pantsatte aktiver	4.827.306	4.905.883
		Aktier i associeret virksomhed er stillet til sikkerhed for gæld i virksomheden.		
0	0	Regnskabsmæssig værdi af associeret virksomhed	158.529	172.470
		Kapitalandele er stillet til sikkerhed for bankgæld.		
450.000	0	Regnskabsmæssig værdi af andre kapitalandele	0	450.000

27. Eventualaktiver

Koncernens indregnede udskudt skatteaktiv vedrører primært underskud fra tidligere år som følge af høje indgangsværdier på diverse aktiver samt materielle anlægsaktiver, hvor vi har afskrevet mindre skattemæssigt end regnskabsmæssigt. Med udgangspunkt i resultatet for 2016 samt forventningerne til de kommende års regnskabsmæssige resultater har vi indregnet det udskudte skatteaktiv, vi kan udnytte inden for en 3-5 år. Det ikke-indregnede skatteaktiv udgør pr. 31. december 2016 en værdi på 787 mio.kr

NOTER

Moderselskab 2015 t.kr.	Moderselskab 2016 t.kr.		Koncern 2016 t.kr.	Koncern 2015 t.kr.
		28. Kautions- og eventualforpligtelser		
		Moderselskabet hæfter solidarisk med fællesregistrerede SYD ENERGI Holding A/S med tilknyttede virksomheder for den samlede momsforpligtelse.		
44.351	104.910	Den aktuelle gæld udgjorde 31.12.2016		
		Moderselskabet har stillet selvskyldnerkaution for bankmellemværender for tilknyttede virksomheder.		
1.650.000	ubegrænset	Kautionen er maksimeret til		
		Koncernen har stillet arbejdsgarantier, som pr. 31.12.2016 udgjorde	11.983	18.293
		Koncernen har over for Danske Commodities A/S' bankforbindelse stillet en anfordringsgaranti, som kan opsiges med 6 måneders varsel maksimeret til	130.000	130.000
		Koncernens hæftelse i SE Blue Renewables K/S udgør 400 mio.kr. Heraf er indbetalt 290 mio.kr., og resthæftelsen udgør 31.12.2016	110.000	110.000
		Koncernens hæftelse i SE Blue Equity I udgør 150 mio kr. Heraf er indbetalt 114 mio. kr., og resthæftelsen udgør 31.12.2016	36.000	60.400
		Koncernens hæftelse i SE Blue Equity II udgør 50 mio kr. Heraf er indbetalt 10 mio. kr., og resthæftelsen udgør 31.12.2016	40.000	0
		Koncernen hæfter solidarisk for gæld i andre kapitalandele. Gælden udgør 31.12.2016	73	1.159
		Leje- og leasingforpligtelser		
		Koncernen har indgået ikke indregnede leje- og leasingkontrakter. Forpligtelser frem til udløb	149.308	68.992
		Huslejeforpligtelser		
		Koncernen har indgået husleje-kontrakter med en årlig husleje på	12.733	12.900
		Huslejen i den resterende opsigelsesperiode udgør	15.692	24.623
			Koncern 2016 t.kr.	Koncern 2015 t.kr.
		29. Ændring i driftskapital		
		Ændring i varebeholdninger	-5.502	-4.213
		Ændring i tilgodehavender	159.961	-5.753
		Ændring i leverandørgæld	190.975	105.023
			345.434	95.057

NOTER

Moderselskab 2015 t.kr.	Moderselskab 2016 t.kr.		Koncern 2016 t.kr.	Koncern 2015 t.kr.
		30. Honorar til generalforsamlingsvalgte revisorer		
		I andre eksterne omkostninger er indeholdt honorar til selskabets generalforsamlingsvalgt revisor med:		
52	52	Lovpligtig revision	943	824
0	0	Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	188	175
0	0	Skatterådgivning	992	349
36	256	Andre ydelser	1.900	1.594
88	308		4.023	2.942

31. Nærtstående parter

Nærtstående parter med bestemmende indflydelse:
Ingen.

32. Transaktioner med nærtstående parter

I henhold til årsregnskabslovens § 98c stk. 7 oplyses alene om transaktioner med nærtstående parter, som ikke er foregået på markedsvilkår. Der har ikke været transaktioner, som ikke er gennemført på markedsvilkår i regnskabsåret for hverken moderselskabet eller koncernen.

SUPPLERENDE REGNSKABSTAL

	SYD ENERGI a.m.b.a. t.kr.	SYD ENERGI Holding A/S t.kr.
Omsætning	3.779.874	47.484
Bruttoresultat	1.697.508	-5.526
Driftsresultat	-1.167.564	-23.379
Årets resultat	944.151	-1.217.202
Immaterielle anlægsaktiver	149.328	-
Materielle anlægsaktiver	9.197.400	347.323
Finansielle anlægsaktiver	690.555	4.353.755
Omsætningsaktiver	5.262.443	2.396.285
Egenkapital	10.972.046	6.973.731
Hensatte forpligtelser	4.500	2.917
Langfristet gæld	2.358.687	106.933
Kortfristet gæld	1.964.493	13.782

NYFORS	Nyfors Holding A/S t.kr.	Nyfors Forsyning A/S t.kr.	Nordjysk Elnet A/S t.kr.	Nyfors Entreprise A/S t.kr.	Nyfors Fibernet A/S t.kr.
Omsætning	-	62.588	95.192	152.275	-
Bruttoresultat	-9	-	53.247	29.701	8.904
Driftsresultat	-	5.109	24.915	-34.941	-18.908
Årets resultat	455.436	3.155	23.363	449.225	-20.349
Immaterielle anlægsaktiver	-	-	-	-	-
Materielle anlægsaktiver	-	-	536.455	14.920	304.354
Finansielle anlægsaktiver	1.576.270	-	190	-	7.760
Omsætningsaktiver	2	76.010	154.009	1.285.048	12.843
Egenkapital	1.561.598	43.995	534.354	997.922	-13.195
Hensatte forpligtelser	13.195	-	-	3.500	-
Langfristet gæld	-	-	110.551	-	1.228
Kortfristet gæld	1.479	32.015	45.749	298.546	336.924

SE KOMMUNIKATION	SE Kommunikation A/S t.kr.	Stofa A/S t.kr.	Stofa Erhverv A/S t.kr.	SE Fibernet A/S t.kr.
Omsætning	-	1.929.590	-	-
Bruttoresultat	-9.998	506.054	19.317	221.429
Driftsresultat	-	14.229	-62	-31.223
Årets resultat	-694.505	7.317	-1.124	-160.582
Immaterielle anlægsaktiver	-	58.935	-	-
Materielle anlægsaktiver	-	681.110	632	2.741.208
Finansielle anlægsaktiver	2.232.979	31.881	35.911	202.161
Omsætningsaktiver	1.294.467	423.494	24.549	34.863
Egenkapital	1.897.864	281.089	9.808	1.942.082
Hensatte forpligtelser	-	1.000	-	-
Langfristet gæld	-	-	-	-
Kortfristet gæld	1.629.582	913.331	51.284	1.036.150

SUPPLERENDE REGNSKABTAL

SE ENERGI & KLIMA	SE Energi og Klima A/S t.kr.	SYD ENERGI Net A/S t.kr.	Karlsgårde Vandkraft A/S t.kr.	SYD ENERGI Salg A/S t.kr.	SE Erhverv Holding A/S t.kr.	SE Rådgivning A/S t.kr.	SE International A/S t.kr.
Omsætning	317.110	1.101.983	-	929.479	-	-	-
Bruttoresultat	118.407	547.380	-258	26.685	-161	22.158	-81
Driftsresultat	239	295.882	-277	-187	-13.629	6.746	-
Årets resultat	351.516	382.757	-440	469	-21.459	4.650	-482
Immaterielle anlægsaktiver	-	13.470	-	11.559	-	-	-
Materielle anlægsaktiver	6.677	4.523.004	2.625	-	-	-	-
Finansielle anlægsaktiver	2.033.512	152.123	-	-	21.163	-	-
Omsætningsaktiver	536.066	493.788	424	347.785	21.619	45.801	7.782
Egenkapital	2.320.278	1.977.510	2.879	56.397	6.906	19.026	2.136
Hensatte forpligtelser	-	-	-	6.737	-	-	-
Langfristet gæld	-	2.236.164	-	-	-	-	-
Kortfristet gæld	255.977	968.711	170	296.210	35.876	26.775	5.646

HOVEDTAL ØVRIGE	SE Blue Holding A/S t.kr.	SE Vind A/S t.kr.	SE Next Step A/S t.kr.	Next Step City A/S t.kr.	SYD ENERGI Service A/S t.kr.
Omsætning	-	-	-	-	798.795
Bruttoresultat	-74	-17	4.559	70	222.953
Driftsresultat	-	-9.078	-1.320	-	2.264
Årets resultat	13.669	-14.108	-7.363	-516	-33.112
Immaterielle anlægsaktiver	-	-	-	-	65.087
Materielle anlægsaktiver	-	-	-	-	39.091
Finansielle anlægsaktiver	103.990	165.910	8.173	-	1.489
Omsætningsaktiver	794	2.395	1.070	9.231	171.678
Egenkapital	18.027	70.871	5.482	6.054	38.973
Hensatte forpligtelser	-	-	-	-	-
Langfristet gæld	-	-	-	1.005	-
Kortfristet gæld	86.757	97.434	3.761	2.172	238.372

LÆS OGSÅ:

Indblik - CSR- og Årsmagasin 2016

Årsrapport - SE Vækstpulje 2016

Årsrapport - SE Vækstpulje Nyfors 2016

Edison Park 1, Esbjerg N, CVR nr. 38476114

